

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών / Τραπεζική

Πτυχιακή / Διπλωματική Εργασία

**ESG - Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και κριτήρια Εταιρικής
Διακυβέρνησης στη λειτουργία των ελληνικών τραπεζών.**

Γεώργιος Θ. Παρθένης

Επιβλέποντες καθηγητές: Μαρία Ψυλλάκη και Στέφανος Παπαδάμου

Αθήνα, 2023

Περίληψη

Ο ρόλος των τραπεζών γίνεται όλο και πιο σημαντικός, καθώς έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Με την ικανότητά τους να κατανέμουν οικονομικούς πόρους, οι τράπεζες έχουν τη δύναμη να διαμορφώνουν τον κόσμο στον οποίο ζούμε. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να υιοθετούν υπεύθυνες (και βιώσιμες) πρακτικές, προκειμένου να συμβάλλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Τα τελευταία χρόνια, η εστίαση στην Περιβαλλοντική, Κοινωνική και Εταιρική Διακυβέρνηση (ESG) έχει ενταθεί, καθώς οι επενδυτές και τα ενδιαφερόμενα μέρη συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο τη σημασία του να λαμβάνονται υπόψη αυτοί οι παράγοντες κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Τα κριτήρια ESG θεωρούνται βασικοί δείκτες της βιωσιμότητας μιας εταιρείας, καθώς εδράζονται σε μια σειρά από παράγοντες οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη επιτυχία, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η κοινωνική ευθύνη και η χρηστή διακυβέρνηση. Στην Ελλάδα, ο τραπεζικός τομέας διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην οικονομία και συμβάλλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη αλλά και στην ανάπτυξη της ίδιας της χώρας. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι ελληνικές τράπεζες να υιοθετήσουν υπεύθυνες και βιώσιμες πρακτικές, προκειμένου να συμβάλουν και αυτές σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον για την Ελλάδα. Η παρούσα μελέτη στοχεύει να εξετάσει τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πολιτική των ελληνικών τραπεζών, με έμφαση στην Εθνική τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ). Θα διερευνηθεί ο βαθμός στον οποίο η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει τα κριτήρια ESG στις πολιτικές και τις πρακτικές της και πώς αυτά συμβάλλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον για την Ελλάδα. Η μελέτη θα εξετάσει επίσης τους τρέχοντες κανονισμούς και τις κατευθυντήριες γραμμές που σχετίζονται με τα κριτήρια ESG στον ελληνικό τραπεζικό τομέα και ακολούθως θα αναφερθεί στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που δύναται να προκύψουν από την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στις ελληνικές τράπεζες. Τα ευρήματα της μελέτης θα ενδιαφέρουν τις τράπεζες, τις ρυθμιστικές αρχές, τους επενδυτές και λοιπούς ενδιαφερόμενους στον ελληνικό τραπεζικό τομέα, καθώς και όσους άλλους ενδιαφέρονται για υπεύθυνες και βιώσιμες πρακτικές. Θα παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την τρέχουσα κατάσταση των κριτηρίων ESG στην πολιτική των ελληνικών τραπεζών και θα κάνει συστάσεις για το πώς αυτά τα κριτήρια μπορούν να ενσωματωθούν περεταίρω στον τραπεζικό τομέα της χώρας.

Abstract

The role of banks is becoming increasingly important, as they have a significant impact on the economy, society and the environment. With their ability to allocate financial resources, banks have the power to shape the world we live in. It is therefore important that they adopt responsible and sustainable practices in order to contribute to a more sustainable future. In recent years, the focus on Environmental, Social and Corporate Governance (ESG) has increased, as investors and stakeholders become more aware of the importance of taking these factors into account when making investment decisions. ESG criteria are considered key indicators of a company's sustainability, as they take into account a number of issues that are essential for long-term success, such as environmental protection, social responsibility and good governance. In Greece, the banking sector plays a crucial role in the economy and contributes significantly to the country's growth and development. It is therefore important that Greek banks adopt responsible and sustainable practices in order to contribute to a more sustainable future for Greece. This study aims to examine environmental, social and corporate governance (ESG) criteria in Greek banks' policy, with an emphasis on the National Bank of Greece (NBG). It will explore the extent to which NBG has incorporated ESG criteria into its policies and practices and how they contribute to a more sustainable future for Greece. The study will also examine the current regulations and guidelines related to ESG criteria in the Greek banking sector and examine the challenges and opportunities for integrating ESG criteria into the banking sector in Greece. The findings of the study will be of interest to banks, regulators, investors and stakeholders in the Greek banking sector, as well as those interested in responsible and sustainable banking practices. It will provide valuable information on the current state of ESG criteria in Greek banks' policy and make recommendations on how these criteria can be integrated into the banking sector in Greece.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	2
Abstract	3
1. Το μοντέλο ESG	6
1.1 Ορισμός και ιστορικό του μοντέλου ESG	6
1.2 Οι παράγοντες που δημιούργησαν την ανάγκη για ανάπτυξη του μοντέλου	8
1.3 Συνοπτική αναφορά στους τρεις παράγοντες του μοντέλου ESG	9
1.3.1 Περιβάλλον	9
1.3.2 Κοινωνία	10
1.3.3 Εταιρική Διακυβέρνηση	10
1.4 Περιβαλλοντική Σημασία	11
1.5 Εταιρική κοινωνική ευθύνη	18
1.6 Διακυβέρνηση	22
2. Τάσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό	27
2.1 Οι τάσεις του ESG διεθνώς - με έμφαση στις μεγάλες αγορές του εμπορίου -- Ιστορικά παραδείγματα	27
2.2 Η κατάσταση στο εξωτερικό	30
2.3 Η κατάσταση στην Ελλάδα	32
2.4 Η ΕΤΕ ως ένα θετικό παράδειγμα εφαρμογής ESG στην Ελλάδα	35
3. Συγκριτική Ανάλυση των επιδόσεων ESG για τις Ελληνικές Τράπεζες	
4. Ποιοτική μελέτη της Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΕΒΕ) της ΕΤΕ	37
4.1 Το αποτύπωμα της ΕΤΕ στο Περιβάλλον	37
4.2 Το αποτύπωμα της ΕΤΕ στην Κοινωνία	42
4.3 Το αποτύπωμα της ΕΤΕ στην διακυβέρνηση	50
Συμπεράσματα	56
Βιβλιογραφία	59

1. Το μοντέλο ESG

1.1 Ορισμός και ιστορικό του μοντέλου ESG

Το μοντέλο ESG (Environmental, Social and Governance) είναι ένα πλαίσιο κριτηρίων που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του αντίκτυπου μιας εταιρείας στο περιβάλλον και την κοινωνία καθώς και τον τρόπο διακυβέρνησής της. Ο όρος «ESG» χρησιμοποιείται εδώ και αρκετές δεκαετίες, αλλά η δημοτικότητά του έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα στην επενδυτική κοινότητα. Το μοντέλο ESG έχει σχεδιαστεί για να παρέχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας και της μακροπρόθεσμης αξίας μιας εταιρείας (*Wikipedia, [Environmental, social, and corporate governance](#)*).

Σχήμα 1 - Το μοντέλο ESG (πηγή εικόνας: [ESG model validation - acuitykp.com](#))

Το περιβαλλοντικό στοιχείο του ESG αξιολογεί τον αντίκτυπο μιας εταιρείας στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών άνθρακα, των πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Λαμβάνει επίσης υπόψη τις προσπάθειες της εταιρείας να μειώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα και την ανταπόκρισή της στις προκλήσεις που θέτει η κλιματική αλλαγή. Οι εταιρείες με ισχυρές περιβαλλοντικές επιδόσεις θεωρούνται πιο βιώσιμες και λιγότερο πιθανό να αντιμετωπίσουν αρνητικές συνέπειες στο μέλλον.

Η κοινωνική συνιστώσα του ESG αξιολογεί τον αντίκτυπο μιας εταιρείας στην κοινωνία, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων της με τους εργαζόμενους, τους προμηθευτές και τους πελάτες, καθώς και τον αντίκτυπό της στην ευρύτερη κοινότητα. Λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως οι εργασιακές πρακτικές, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ποικιλομορφία, η διαφορετικότητα και η ένταξη στο χώρο εργασίας. Οι εταιρείες που δίνουν προτεραιότητα στην κοινωνική ευθύνη θεωρούνται πιο ηθικές και είναι πολύ πιθανό να αποκτήσουν θετική φήμη και καλύτερες σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η συνιστώσα Διακυβέρνηση του ESG αξιολογεί τις πρακτικές διακυβέρνησης μιας εταιρείας και τη διαχείριση των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσής της με νόμους και κανονισμούς, καθώς και τη διαφάνεια και την υπευθυνότητά της. Οι εταιρείες με ισχυρές πρακτικές διακυβέρνησης θεωρούνται πιο αξιόπιστες και καλύτερα εξοπλισμένες για τη διαχείριση κινδύνων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε βελτιωμένη οικονομική απόδοση.

Η έννοια του ESG έχει τις ρίζες της στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, όταν οι περιβαλλοντικές ανησυχίες άρχισαν να κεντρίζουν το ενδιαφέρον της κοινωνίας και σταδιακά να αποκτούν δεσπόζουσα θέση στη δημόσια συζήτηση. Η ιδέα της εξέτασης περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραγόντων στις επενδυτικές αποφάσεις εισήχθη για πρώτη φορά στις αρχές της δεκαετίας του 2000 και έκτοτε έχει κερδίσει την ευρεία αποδοχή της επενδυτικής κοινότητας. Τα τελευταία χρόνια, η άνοδος των υπεύθυνων επενδύσεων και της βιώσιμης χρηματοδότησης οδήγησε περαιτέρω την ανάπτυξη του ESG, με όλο και περισσότερους επενδυτές να επιδιώκουν να ενσωματώσουν τις εκτιμήσεις ESG στις επενδυτικές τους στρατηγικές.

Σήμερα, το μοντέλο ESG χρησιμοποιείται ευρέως από επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων, των συνταξιοδοτικών ταμείων και των ασφαλιστικών εταιρειών, καθώς και από τις ίδιες τις εταιρείες ως τρόπος μέτρησης και βελτίωσης των επιδόσεων βιωσιμότητας. Δεδομένα και πληροφορίες ESG είναι πλέον διαθέσιμα ευρέως και έχουν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της επενδυτικής διαδικασίας, με πολλές εταιρείες να ενσωματώνουν μετρήσεις ESG στις οικονομικές τους αναφορές. Η υιοθέτηση του ESG από την επενδυτική κοινότητα αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται τα επόμενα χρόνια, καθώς αυξάνεται η ζήτηση για βιώσιμες και υπεύθυνες επενδύσεις.

Συμπερασματικά, το μοντέλο ESG είναι ένα κρίσιμο εργαλείο για την αξιολόγηση του αντίκτυπου μιας εταιρείας στο περιβάλλον, την κοινωνία και τον τρόπο διακυβέρνησής της, και η σημασία του αναμένεται μόνο να αυξηθεί τα επόμενα χρόνια. Παρέχει στους επενδυτές και τις εταιρείες μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιωσιμότητας και συμβάλλει στο να διασφαλιστεί ότι οι επενδυτικές αποφάσεις λαμβάνουν υπόψη τη μακροπρόθεσμη αξία και τη βιωσιμότητα των εταιρειών (Devalle, A., Fiandrino, S., & Cantino, V., (2017). *The Linkage between ESG Performance and Credit Ratings: A Firm-Level Perspective Analysis. International Journal of Business and Management*, 12(9), pp. 53-65.).

1.2 Οι παράγοντες που δημιούργησαν την ανάγκη για ανάπτυξη του μοντέλου

Η ανάπτυξη του μοντέλου ESG (Περιβαλλοντικό, Κοινωνικό και Διακυβέρνηση) καθοδηγήθηκε από διάφορους παράγοντες, όπως:

1. Αυξανόμενες περιβαλλοντικές ανησυχίες: Με την αυξανόμενη συνειδητοποίηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον, αναπτύχθηκε μια επίσης αυξανόμενη ανάγκη για αξιολόγηση της βιωσιμότητας των εταιρειών αλλά και των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον.
2. Κοινωνικά θέματα: Καθώς η κοινωνία συνειδητοποίησε τον αντίκτυπο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε κοινωνικά ζητήματα, όπως οι εργασιακές πρακτικές, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι σχέσεις των επιχειρήσεων με την κοινότητα, η ανάγκη για ένα μοντέλο που να εξετάζει αυτά τα ζητήματα έγινε ολοένα και πιο σημαντική.
3. Κακή εταιρική διακυβέρνηση: Τα εταιρικά σκάνδαλα των αρχών της δεκαετίας του 2000, όπως η Enron και η WorldCom, τόνισαν τη σημασία της καλής εταιρικής διακυβέρνησης και της λογοδοσίας. Οι επενδυτές ενδιαφέρονταν ολοένα και

περισσότερο για την αξιολόγηση των πρακτικών διακυβέρνησης μιας εταιρείας ως μέσο που θα διασφαλίσει ότι οι επενδύσεις τους διαχειρίζονταν με υπευθυνότητα.

4. Αυξημένη επενδυτική πίεση: Οι θεσμικοί επενδυτές και οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων αντιμετώπισαν αυξανόμενη πίεση από τους πελάτες τους να λάβουν υπόψη τους παράγοντες ESG στη διαδικασία λήψης των επενδυτικών τους αποφάσεων. Αυτό δημιούργησε μια ζήτηση για έναν τυποποιημένο τρόπο αξιολόγησης της απόδοσης ESG.
5. Κυβερνητικός κανονισμός: Οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο άρχισαν να εισάγουν κανονισμούς και πολιτικές με στόχο τη βελτίωση της απόδοσης ESG στον επιχειρηματικό τομέα, οδηγώντας περαιτέρω την ανάγκη για ένα μοντέλο αξιολόγησης και σύγκρισης της απόδοσης ESG.

Ως απάντηση σε αυτούς τους παράγοντες, το μοντέλο ESG αναπτύχθηκε ως ένας τρόπος αξιολόγησης και σύγκρισης της βιωσιμότητας των εταιρειών με βάση τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πρακτικές διακυβέρνησής τους. Σήμερα, η ανάλυση ESG χρησιμοποιείται ευρέως από επενδυτές, εταιρείες και κυβερνήσεις για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα και την εταιρική ευθύνη

(Hill, J., Environmental, Social, and Governance (ESG) Investing. Elsevier)

(Kelsey Miller, (2020), "The triple bottom line: What it is and why it is important", [Harvard Business School Online", <https://online.hbs.edu/blog/post/what-is-the-triple-bottom-line>]

1.3 Συνοπτική αναφορά στους τρεις παράγοντες του μοντέλου ESG

1.3.1 Περιβάλλον

Ο Περιβαλλοντικός Παράγοντας είναι ένα από τα τρία κύρια στοιχεία του πλαισίου ESG (Περιβαλλοντικό, Κοινωνικό και Διακυβέρνηση). Αυτός ο παράγοντας αφορά την επίδραση που έχει μια εταιρεία στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. Αυτό περιλαμβάνει θέματα όπως οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η κατανάλωση ενέργειας, η διαχείριση απορριμμάτων και η βιωσιμότητα των προϊόντων. Οι εταιρείες που έχουν καλές επιδόσεις σε αυτόν τον τομέα έχουν επιδείξει τη δέσμευσή τους να μειώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις και να προωθήσουν βιώσιμες πρακτικές.

Οι επενδυτές λαμβάνουν όλο και περισσότερο υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των εταιρειών, καθώς περιβαλλοντικά ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, η αποψίλωση των δασών και η ρύπανση έχουν γίνει πιο πειστικά από ποτέ. Το περιβαλλοντικό ιστορικό μιας

εταιρείας μπορεί επίσης να επηρεάσει τη φήμη και τη μακροπρόθεσμη οικονομική της απόδοση. Ως εκ τούτου, ο Περιβαλλοντικός Παράγοντας διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην ανάλυση ESG, καθώς βοηθά τους επενδυτές και τα ενδιαφερόμενα μέρη να αξιολογήσουν τη συνολική δέσμευση μιας εταιρείας για βιωσιμότητα και υπεύθυνες πρακτικές.

1.3.2 Κοινωνία

Ο Κοινωνικός Παράγοντας είναι μια βασική πτυχή του μοντέλου ESG (Environmental, Social, and Governance). Αυτός ο παράγοντας λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο των λειτουργιών, των προϊόντων και των υπηρεσιών μιας εταιρείας στην κοινωνία. Καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων των εργασιακών πρακτικών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της κοινοτικής συμμετοχής και της διαφορετικότητας και της ένταξης.

Ο Κοινωνικός Παράγοντας εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο μια εταιρεία αντιμετωπίζει τους εργαζομένους της και την ευρύτερη κοινότητα και πώς συμβάλλει στη δημιουργία θετικού κοινωνικού αντίκτυπου. Για παράδειγμα, εταιρείες που προωθούν ίσες ευκαιρίες απασχόλησης και δίκαιες εργασιακές πρακτικές και συμμετέχουν σε προγράμματα προσέγγισης της κοινότητας, θεωρείται ότι έχουν ισχυρό κοινωνικό προφίλ. Από την άλλη πλευρά, οι εταιρείες που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα ή εμπλέκονται εν γένει σε ανήθικες εργασιακές πρακτικές ενδέχεται να λάβουν χαμηλή βαθμολογία στον Κοινωνικό Παράγοντα.

Οι επενδυτές και τα ενδιαφερόμενα μέρη λαμβάνουν όλο και περισσότερο υπόψη τους τον Κοινωνικό Παράγοντα στις επενδυτικές τους αποφάσεις, καθώς αναγνωρίζουν τη σημασία της προώθησης των υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών. Με την ενσωμάτωση του Κοινωνικού Παράγοντα στις επενδυτικές τους στρατηγικές, στοχεύουν να υποστηρίξουν εταιρείες που δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία των εργαζομένων τους και της ευρύτερης κοινότητας και να αποφύγουν εταιρείες με αρνητικό κοινωνικό αντίκτυπο.

Συμπερασματικά, ο κοινωνικός παράγοντας είναι μια σημαντική πτυχή του μοντέλου ESG και βοηθά τους επενδυτές και τα ενδιαφερόμενα μέρη να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις βασισμένες σε υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές.

1.3.3 Εταιρική Διακυβέρνηση

Ο Συντελεστής Εταιρικής Διακυβέρνησης αναφέρεται στη διοικητική δομή, τα συστήματα και τις διαδικασίες μιας εταιρείας που καθοδηγούν και κατευθύνουν τις συνολικές λειτουργίες της, διασφαλίζοντας ότι διεξάγονται με ηθικό, υπεύθυνο και διαφανή τρόπο. Αξιολογεί τον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας μιας εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου, της διοικητικής δομής, των εσωτερικών ελέγχων και της διαφάνειας. Μια εταιρεία με έμφαση στην εταιρική διακυβέρνηση αποδεικνύει ότι είναι αφοσιωμένη στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μετόχων της και στη διατήρηση υψηλού επιπέδου επιχειρηματικών πρακτικών (Λαζαρίδης Θ. & Δρυμπέτας Ε., (2011), *Εταιρική διακυβέρνηση, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη*).

Ο Συντελεστής Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι κρίσιμος στην ανάλυση ESG, καθώς παρέχει πληροφορίες για το πώς διοικείται μια εταιρεία και πόσο αποτελεσματικά ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εποχής και τις ανησυχίες των δυνητικών επενδυτών και πελατών της. Οι εταιρείες με κακή εταιρική διακυβέρνηση είναι πιθανότερο να συμμετάσχουν σε ανήθικες πρακτικές ή να είναι λιγότερο διαφανείς, γεγονός αρνητικό για τη φήμη τους και τελικά για τις οικονομικές τους επιδόσεις. Αντίθετα, οι εταιρείες με ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση μπορεί να θεωρηθούν πιο ελκυστικές για τους επενδυτές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς είναι πιο πιθανό να ενεργούν υπεύθυνα και να λαμβάνουν αποφάσεις που είναι προς το συμφέρον όλων των εμπλεκόμενων μερών (Φλώρου Α., *Εταιρική Διακυβέρνηση και Προστασία Επενδυτών, Πανεπιστήμιο Μακεδονία, Θεσσαλονίκη*).

Υπάρχουν πολλές βασικές πτυχές της εταιρικής διακυβέρνησης που συνήθως αξιολογούνται στην ανάλυση ESG, συμπεριλαμβανομένης της ανεξαρτησίας του διοικητικού συμβουλίου, της διαφάνειας της χρηματοοικονομικής λειτουργίας, της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών ελέγχων και της λογοδοσίας των ανώτατων στελεχών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους παράγοντες, οι αναλυτές ESG μπορούν να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση των συνολικών διοικητικών και επιχειρηματικών πρακτικών μιας εταιρείας και να λάβουν αναλόγως ασφαλείς επενδυτικές αποφάσεις (*Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Τροποποίηση της οδηγίας 2007/36/EK όσον αφορά την ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης ενεργού συμμετοχής των μετόχων», <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017L0828&from=EN>*).

1.4 Περιβαλλοντική Σημασία

Η σημασία των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κριτηρίων διακυβέρνησης (ESG) στην πολιτική των τραπεζών δεν μπορεί να υποεκτιμηθεί. Με την αυξανόμενη εστίαση παγκοσμίως στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, έχει σημειωθεί σημαντική στροφή προς τις «πράσινες» επενδύσεις και τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Οι τράπεζες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο σε αυτή την προσπάθεια καθώς ασκούν σημαντική επιρροή στις επενδυτικές αποφάσεις ιδιωτών και επιχειρήσεων. Επιπλέον, οι ίδιες οι τράπεζες πρέπει να λογοδοτήσουν ακόμα και για το

δικό τους περιβαλλοντικό αποτύπωμα και τις δικές τους ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές.

Οι τράπεζες αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή πρακτικών ESG. Η παραδοσιακή εστίαση στη λήψη αποφάσεων με γνώμονα το κέρδος μπορεί συχνά να έρχεται σε σύγκρουση με τους ευρύτερους κοινωνικούς στόχους της μείωσης των εκπομπών και της βελτίωσης του περιβάλλοντος. Ωστόσο, οι τράπεζες που δίνουν προτεραιότητα στα κριτήρια ESG αναλαμβάνουν σαφή δέσμευση για ζητήματα όπως η βιωσιμότητα και η εταιρική ευθύνη, στοιχεία που μπορεί τελικά να έχουν συμβολή στη βελτίωση της φήμης τους και στην προσέλκυση πιο κοινωνικά υπεύθυνων πελατών.

Επιπλέον, οι εκτιμήσεις ESG γίνονται όλο και πιο σημαντικές για τους επενδυτές, καθώς προσπαθούν να ευθυγραμμίσουν τις επενδύσεις τους με τις αξίες τους. Οι τράπεζες που δίνουν προτεραιότητα στα κριτήρια ESG έχουν την ευκαιρία να επωφεληθούν από αυτήν την αυξανόμενη τάση και να αυξήσουν την απήχησή τους στους κοινωνικά υπεύθυνους επενδυτές.

Επιπλέον, τα κριτήρια ESG δεν είναι μόνο καλά για το περιβάλλον και την κοινωνία, αλλά και για τη μακροπρόθεσμη οικονομική απόδοση των τραπεζών. Μελέτες έχουν δείξει ότι οι εταιρείες που δίνουν προτεραιότητα σε θέματα ESG τείνουν να έχουν καλύτερες οικονομικές επιδόσεις με την πάροδο του χρόνου, καθώς είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να διαχειριστούν κινδύνους και ευκαιρίες σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο.

Οι τράπεζες μπορούν να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πρακτικές διακυβέρνησης (ESG) με διάφορους τρόπους. Μερικά παραδείγματα περιλαμβάνουν

1. Χρηματοδότηση για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Οι τράπεζες μπορούν να χρηματοδοτήσουν έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να συμβάλουν στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό βοηθά επίσης στην προώθηση της ανάπτυξης καθαρών πηγών ενέργειας.

Επενδύοντας σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι τράπεζες έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν ενεργά στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και να συμβάλουν στην προσπάθεια για ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Αυτό όχι μόνο μειώνει τις εκπομπές άνθρακα, αλλά υποστηρίζει επίσης την ανάπτυξη του τομέα των ανανεώσιμων

πηγών ενέργειας, ο οποίος είναι κρίσιμος για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού και την κάλυψη της παγκόσμιας ζήτησης για καθαρή ενέργεια.

Ένας από τους κύριους τρόπους με τον οποίο οι τράπεζες μπορούν να υποστηρίξουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι μέσω της χρηματοδότησης. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή δανείων ή επενδυτικών κεφαλαίων σε προγραμματιστές, κατασκευαστές ή φορείς εκμετάλλευσης έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως αιολικά και ηλιακά πάρκα, υδροηλεκτρικά φράγματα και σταθμούς γεωθερμίας. Παρέχοντας αυτά τα κεφάλαια, οι τράπεζες συμβάλλουν στη μείωση του κόστους των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την καθιστούν πιο προσιτή σε ένα ευρύτερο φάσμα πελατών.

Εκτός από την παροχή χρηματοδότησης, οι τράπεζες μπορούν επίσης να υποστηρίξουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προσφέροντας τεχνογνωσία και τεχνική υποστήριξη. Για παράδειγμα, οι τράπεζες με έντονη εστίαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να βοηθήσουν τους προγραμματιστές έργων με την επιλογή τοποθεσίας, την αξιολόγηση των πόρων, το σχεδιασμό και τη διαχείριση έργων. Αυτή η υποστήριξη μπορεί να βοηθήσει να διασφαλιστεί ότι τα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αναπτύσσονται με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, γεγονός που συμβάλλει στη μείωση του συνολικού κόστους των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την καθιστά πιο ανταγωνιστική σε σχέση με τα παραδοσιακά ορυκτά καύσιμα (*Alliance For Corporate Transparency, (2021), "The business case is won - how the benefits of mandatory sustainability reporting by business, really do outweigh the costs - Part One", <https://www.allianceforcorporatetransparency.org/news/the-business-case-is-won-how-the-benefits-of-mandatory-sustainability-reporting-by-business-really-do-outweigh-the-costs-part-one.html>*).

Ένας άλλος τρόπος με τον οποίο οι τράπεζες μπορούν να υποστηρίξουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι μέσω της ανάπτυξης πράσινων ομολόγων. Αυτά τα ομόλογα έχουν σχεδιαστεί για τη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών έργων, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και εκδίδονται τόσο από κυβερνήσεις όσο και από εταιρείες. Επενδύοντας σε πράσινα ομόλογα, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία μιας αγοράς για περιβαλλοντικές επενδύσεις και να ενθαρρύνουν περισσότερες "πράσινες" επενδύσεις.

Τέλος, οι τράπεζες μπορούν να προωθήσουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προσφέροντας κίνητρα σε πελάτες που υιοθετούν λύσεις καθαρής ενέργειας. Για παράδειγμα, μπορούν να προσφέρουν εκπτώσεις σε δάνεια, χαμηλότερα επιτόκια και άλλα οφέλη σε πελάτες που επενδύουν σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή υιοθετούν ενεργειακά αποδοτικές πρακτικές.

Συνολικά, η χρηματοδότηση για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι ένας κρίσιμος τομέας στον οποίο πρέπει να επικεντρωθούν οι τράπεζες εάν θέλουν να συμβάλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Παρέχοντας χρηματοδότηση, τεχνογνωσία και υποστήριξη, έχουν την ευκαιρία να συμβάλουν περαιτέρω στη μείωση των εκπομπών άνθρακα και να προωθήσουν την ανάπτυξη καθαρών πηγών ενέργειας. Αυτό δεν είναι μόνο καλό για το περιβάλλον αλλά και για τις επιχειρήσεις, καθώς η ζήτηση για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αυξάνεται και η αγορά λύσεων καθαρής ενέργειας συνεχίζει να επεκτείνεται.

2. Προϊόντα Κοινωνικά Υπεύθυνων Επενδύσεων (SRI): Οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν κοινωνικά υπεύθυνα επενδυτικά προϊόντα στους πελάτες τους, οι αποδόσεις των οποίων μπορούν με τη σειρά τους να επενδυθούν σε βιώσιμα και φιλικά προς το περιβάλλον έργα.

Οι τράπεζες μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση βιώσιμων επενδύσεων, προσφέροντας προϊόντα κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων (SRI) στους πελάτες τους. Τα προϊόντα SRI έχουν σχεδιαστεί για όσους δεν ενδιαφέρονται μόνο να επιτύχουν οικονομικές αποδόσεις αλλά και να έχουν θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και την κοινωνία. Οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν μια σειρά προϊόντων SRI, όπως αμοιβαία κεφάλαια, ομόλογα και διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια (ETF) που επενδύουν σε εταιρείες με ιστορικό καλών επιδόσεων ESG, περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης. Αυτά τα προϊόντα είναι ιδανικά για πελάτες που θέλουν να ευθυγραμμίσουν τις επενδύσεις τους με τις αξίες τους και να υποστηρίξουν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τα οφέλη των προϊόντων SRI είναι πολυάριθμα, όπως η μειωμένη έκθεση σε περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους, η αυξημένη διαφάνεια και η καλύτερη ευθυγράμμιση με τις αξίες του πελάτη. Επιπλέον, η επένδυση σε βιώσιμα και φιλικά προς το περιβάλλον έργα έχει τη δυνατότητα να αποφέρει ισχυρές οικονομικές αποδόσεις, καθώς οι επενδυτές ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για βιώσιμες επενδύσεις (*Ernst & Young (EY), (2017), "Is your nonfinancial performance revealing the true value of your business to investors?", https://www.ey.com/en_gl/assurance/is-your-nonfinancial-performance-revealing-the-true-value-of-your-business*).

Οι τράπεζες μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στην εκπαίδευση των πελατών τους σχετικά με τη σημασία της βιώσιμης επένδυσης και τον αντίκτυπο που μπορούν να έχουν οι επενδύσεις τους στο περιβάλλον και την κοινωνία. Προσφέροντας προϊόντα SRI και παρέχοντας εκπαιδευτικούς πόρους, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση της

ευαισθητοποίησης σχετικά με τις βιώσιμες επενδύσεις και να ενθαρρύνουν τους πελάτες να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες επενδυτικές αποφάσεις.

Συνολικά, η προσφορά προϊόντων SRI είναι ένας πολύτιμος τρόπος για τις τράπεζες να υποστηρίξουν τη στροφή προς ένα πιο βιώσιμο και φιλικό προς το περιβάλλον μέλλον. Με τη χρηματοδότηση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν στη μείωση των εκπομπών άνθρακα, να προωθήσουν την ανάπτυξη καθαρών πηγών ενέργειας και να στηρίξουν περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις.

3. Πράσινα στεγαστικά δάνεια: Οι τράπεζες μπορούν να παρέχουν πράσινα στεγαστικά δάνεια, τα οποία δίνουν κίνητρα στους πελάτες να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές στα σπίτια τους και να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμά.

Τα πράσινα στεγαστικά δάνεια είναι ένας τύπος χρηματοδότησης που προσφέρεται από τις τράπεζες που δίνουν κίνητρα στους πελάτες να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές στα σπίτια τους και να μειώσουν το αποτύπωμά τους σε άνθρακα. Με την παροχή αυτών των στεγαστικών δανείων, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση της χρήσης βιώσιμων και ενεργειακά αποδοτικών δομικών υλικών και τεχνολογιών, μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της κατασκευής και λειτουργίας των κατοικιών. Τα οφέλη των πράσινων στεγαστικών δανείων δεν περιορίζονται στο περιβάλλον, καθώς συμβάλλουν επίσης στη μείωση του ενεργειακού κόστους για τους ιδιοκτήτες κατοικιών, στην προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας και της βιωσιμότητας και, τελικά, στη δημιουργία ενός πιο πράσινου μέλλοντος. Οι τράπεζες μπορούν επίσης να παρέχουν πληροφορίες και υποστήριξη στους πελάτες τους, βοηθώντας τους να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τις πιο φιλικές προς το περιβάλλον διαθέσιμες επιλογές. Επιπλέον, μπορούν να συνεργαστούν με κυβερνητικούς οργανισμούς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς για τη θέσπιση κανονισμών, προτύπων και πιστοποιήσεων που ενθαρρύνουν τη χρήση βιώσιμων κτιριακών τεχνικών και δομικών υλικών. Συνολικά, τα πράσινα στεγαστικά δάνεια είναι ένα σημαντικό εργαλείο για τις τράπεζες για να βοηθήσουν στην οικοδόμηση ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος, υποστηρίζοντας παράλληλα την οικονομική ευημερία των πελατών τους.

4. Βιώσιμη Διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας: Οι τράπεζες μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι αλυσίδες εφοδιασμού τους είναι βιώσιμες απαιτώντας από τους προμηθευτές τους να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές και να αναφέρουν τις επιδόσεις τους ESG.

Οι τράπεζες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση της βιωσιμότητας στον επιχειρηματικό κόσμο. Η εφαρμογή πρακτικών βιώσιμης διαχείρισης εφοδιαστικής αλυσίδας (SSCM) είναι ένας τρόπος με τον οποίο οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν σε ένα πιο περιβαλλοντικά υπεύθυνο μέλλον. Απαιτώντας από τους προμηθευτές να υιοθετούν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές και αναφέροντας τακτικά την απόδοσή τους ESG, οι τράπεζες μπορούν να βοηθήσουν να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητές τους και εκείνες των προμηθευτών τους έχουν θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Αυτό βοηθά επίσης στην οικοδόμηση ισχυρής φήμης για την τράπεζα, αποδεικνύοντας τη δέσμευσή της για βιωσιμότητα και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των πελατών.

Προκειμένου να εφαρμόσουν αποτελεσματικά το SSCM, οι τράπεζες μπορούν να ξεκινήσουν διενεργώντας αξιολογήσεις κινδύνου ESG στους προμηθευτές, οι οποίες θα κάνουν κατανοητούς τους κινδύνους και τις ευκαιρίες στην αλυσίδα εφοδιασμού. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή και παρακολούθηση των πρακτικών βιωσιμότητας των προμηθευτών. Επιπλέον, οι τράπεζες μπορούν να εφαρμόσουν μετρήσεις απόδοσης βιωσιμότητας και να αναφέρουν τακτικά την απόδοση των προμηθευτών. Αυτό όχι μόνο προωθεί βιώσιμες πρακτικές, αλλά βοηθά επίσης στον εντοπισμό περιθωρίων βελτίωσης και στην ενθάρρυνση της καινοτομίας.

Συμπερασματικά, το SSCM είναι μια κρίσιμη πτυχή της στρατηγικής ESG μιας τράπεζας και συμβάλλει στην προώθηση της βιωσιμότητας, στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πελατών. Διασφαλίζοντας ότι οι προμηθευτές υιοθετούν πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον και να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση της βιωσιμότητας στον επιχειρηματικό κόσμο.

5. Δάνεια ενεργειακής απόδοσης: Οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν δάνεια σε επιχειρήσεις και ιδιώτες για να βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση και να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

Τα δάνεια ενεργειακής απόδοσης μπορούν να βοηθήσουν οργανισμούς και ιδιώτες να υιοθετήσουν πρακτικές που μειώνουν την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Παρέχοντας χρηματοδότηση για αναβαθμίσεις, όπως η εγκατάσταση αποδοτικού φωτισμού, συστημάτων HVAC και μόνωσης, οι τράπεζες μπορούν να υποστηρίξουν τη μετάβαση προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Αυτά τα δάνεια όχι μόνο συμβάλλουν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, αλλά και εξοικονομούν χρήματα μακροπρόθεσμα μειώνοντας τους λογαριασμούς ενέργειας. Επιπλέον, τα δάνεια ενεργειακής απόδοσης μπορούν να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και να τονώσουν την οικονομική ανάπτυξη στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Προσφέροντας αυτά τα δάνεια, οι τράπεζες μπορούν να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για βιωσιμότητα και υπεύθυνο δανεισμό, ενώ παράλληλα βοηθούν τους πελάτες τους να επιτύχουν τους στόχους ESG τους.

6. Διαχείριση αποτυπώματος άνθρακα: Οι τράπεζες μπορούν να μετρήσουν και να διαχειριστούν το δικό τους αποτύπωμα άνθρακα μειώνοντας την κατανάλωση ενέργειας, αυξάνοντας τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και επενδύοντας σε έργα χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Οι τράπεζες μπορούν να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα εφαρμόζοντας μέτρα όπως: διεξαγωγή ενεργειακών ελέγχων για τον εντοπισμό χώρων που χωράνε βελτίωση, αναβάθμιση των συστημάτων και του εξοπλισμού των κτιρίων τους ώστε να είναι πιο ενεργειακά αποδοτικοί, θέτοντας στόχους για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, την αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αποκτώντας πιστοποιητικά για την αντιστάθμιση της ενεργειακής χρήσης, την προώθηση επιλογών πράσινης μεταφοράς για τους εργαζόμενους και την εφαρμογή προγραμμάτων ανακύκλωσης και μείωσης των απορριμμάτων. Διαχειρίζοντας προληπτικά το δικό τους αποτύπωμα άνθρακα, οι τράπεζες μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπο για τους πελάτες τους και την ευρύτερη κοινωνία και να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για βιωσιμότητα. Επιπλέον, η μέτρηση και η διαχείριση του αποτυπώματος άνθρακα μπορεί να βοηθήσει τις τράπεζες να κατανοήσουν τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις ευκαιρίες τους και να εντοπίσουν τομείς για επενδύσεις σε τεχνολογίες και έργα χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

7. Ενσωμάτωση ESG στις επενδυτικές αποφάσεις: Οι τράπεζες μπορούν να ενσωματώσουν τις εκτιμήσεις ESG στις επενδυτικές τους αποφάσεις για να διασφαλίσουν ότι ευθυγραμμίζονται με τις αξίες και τους περιβαλλοντικούς στόχους των πελατών τους.

Οι τράπεζες μπορούν να λαμβάνουν υπόψη διάφορους παράγοντες ESG, όπως τις εκπομπές άνθρακα μιας εταιρείας, τις πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων, τις εργασιακές πολιτικές και το ιστορικό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όταν λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι επενδύσεις τους ευθυγραμμίζονται με τις αξίες και τους περιβαλλοντικούς στόχους των πελατών τους και συμβάλλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Επιπλέον, η ενσωμάτωση παραγόντων ESG στις επενδυτικές αποφάσεις μπορεί επίσης να βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη οικονομική απόδοση μειώνοντας τον κίνδυνο και προάγοντας τη σταθερότητα στις εταιρείες. Οι τράπεζες μπορούν επίσης να δημοσιεύουν τις επενδυτικές τους πολιτικές ESG και να αναφέρουν τακτικά τις επιδόσεις τους ESG για να εξασφαλίσουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Λαμβάνοντας μια προληπτική προσέγγιση στο ESG, οι τράπεζες μπορούν να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για βιωσιμότητα και να γίνουν έμπιστοι σύμβουλοι των πελατών τους σε περιβαλλοντικά, κοινωνικά και θέματα διακυβέρνησης.

1.5 Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Το θέμα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), της υποστήριξης κοινωνικών πρωτοβουλιών και του ενδιαφέροντος για την τοπική κοινωνία είναι ιδιαίτερα επίκαιρο για διάφορους λόγους. Πρώτον, οι καταναλωτές αναζητούν ολοένα και περισσότερο εταιρείες που όχι μόνο παρέχουν αξιόλογα προϊόντα και υπηρεσίες, αλλά έχουν επίσης θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα και το περιβάλλον. Η ΕΚΕ και οι κοινωνικές πρωτοβουλίες επιτρέπουν στις εταιρείες να επιδείξουν τη δέσμευσή τους να έχουν θετικό αντίκτυπο και να συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Δεύτερον, η υποστήριξη κοινωνικών πρωτοβουλιών και η δέσμευση απέναντι στην τοπική κοινότητα μπορεί να βοηθήσει τις εταιρείες να οικοδομήσουν ισχυρές σχέσεις με τους ενδιαφερόμενους και να ενισχύσουν τη φήμη τους, κάτι που μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στο τελικό αποτέλεσμα. Τέλος, η επένδυση στην τοπική κοινότητα μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση του αισθήματος κοινωνικής ευθύνης μεταξύ των εργαζομένων και στη δημιουργία ενός θετικού εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη παραγωγικότητα και δέσμευση των εργαζομένων. Αυτοί οι παράγοντες καθιστούν το

θέμα της ΕΚΕ, τις κοινωνικές πρωτοβουλίες και τη δέσμευση της τοπικής κοινότητας ιδιαίτερα επίκαιρο και σημαντικό για τις επιχειρήσεις σήμερα.

Παραδείγματα τραπεζών που ενσωματώνουν την εταιρική κοινωνική ευθύνη, υποστηρίζουν κοινωνικές πρωτοβουλίες και ενδιαφέρονται για την τοπική κοινότητα περιλαμβάνουν:

1. Κοινοτικές επενδύσεις: Οι τράπεζες μπορούν να επενδύσουν και να υποστηρίξουν τοπικούς οργανισμούς, προγράμματα και πρωτοβουλίες που ωφελούν την κοινότητα και ανταποκρίνονται στις κοινωνικές ανάγκες.

Οι τράπεζες μπορούν να δείξουν τη δέσμευσή τους στην τοπική κοινωνία επενδύοντας και υποστηρίζοντας τοπικούς οργανισμούς, προγράμματα και πρωτοβουλίες που ωφελούν την κοινότητα και καλύπτουν κοινωνικές ανάγκες. Αυτός ο τύπος κοινοτικής επένδυσης μπορεί να λάβει πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένων χρηματικών δωρεών, ωρών εθελοντισμού και συνεισφορών σε είδος. Σε συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς και προγράμματα, οι τράπεζες μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση μιας σειράς κοινωνικών αναγκών και να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην κοινότητα. Επιπλέον, η υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών μπορεί να βοηθήσει τις τράπεζες να οικοδομήσουν ισχυρές σχέσεις με την κοινότητα, να βελτιώσουν τη φήμη τους και να αυξήσουν την αφοσίωση των πελατών. Μπορούν επίσης να ενθαρρύνουν τους υπαλλήλους τους, προσφέροντας τα κατάλληλα κίνητρα, να συμμετέχουν σε κοινοτικές πρωτοβουλίες, οι οποίες μπορούν να έχουν θετικά αποτελέσματα στη δέσμευση των εργαζομένων απέναντι στην εταιρεία, στο ηθικό τους και στην γενικότερη ικανοποίησή τους από την εργασία τους. Συνολικά, οι κοινοτικές επενδύσεις είναι μια σημαντική πτυχή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και μια ευκαιρία για τις τράπεζες να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για την ευημερία των κοινοτήτων που εξυπηρετούν.

2. Προγράμματα Εθελοντισμού: Οι τράπεζες μπορούν να ενθαρρύνουν τους εργαζομένους να προσφέρουν εθελοντικά και να συμμετέχουν σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, συμβάλλοντας στον θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα.

Οι τράπεζες μπορούν να δημιουργήσουν εθελοντικά προγράμματα για τους υπαλλήλους τους, επιτρέποντάς τους να συμμετέχουν σε δραστηριότητες κοινωφελούς υπηρεσίας.

Αυτό όχι μόνο βοηθά στην αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών εντός της τοπικής κοινότητας, αλλά παρέχει επίσης μια αίσθηση σκοπού και εκπλήρωσης για τους εργαζόμενους. Με τη συμμετοχή σε εθελοντικά προγράμματα, οι εργαζόμενοι έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους για να ανταποδώσουν προς το κοινωνικό σύνολο και να έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στη βελτίωση της φήμης της τράπεζας και στη δημιουργία ισχυρότερων σχέσεων με τους κατοίκους της περιοχής . Επιπλέον, τα εθελοντικά προγράμματα μπορούν να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης εντός του οργανισμού, προάγοντας τις αξίες της κοινοτικής δέσμευσης, της συμμετοχής και της βιωσιμότητας.

3. Κοινωνικά Υπεύθυνα Προϊόντα: Οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν κοινωνικά υπεύθυνα επενδυτικά προϊόντα που επιτρέπουν στους πελάτες να ευθυγραμμίσουν τις επενδύσεις τους με τις αξίες τους, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων σε εταιρείες και έργα που επηρεάζουν θετικά την κοινότητα και το περιβάλλον.

Οι τράπεζες μπορούν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και στην υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας, προσφέροντας κοινωνικά υπεύθυνα επενδυτικά προϊόντα. Αυτά τα προϊόντα επιτρέπουν στους πελάτες να επενδύουν σε εταιρείες και έργα που εκπροσωπούν τις αξίες τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επηρεάζουν θετικά την κοινότητα και το περιβάλλον. Προσφέροντας αυτά τα προϊόντα, οι τράπεζες μπορούν να υποστηρίξουν επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες που κάνουν θετική διαφορά στον κόσμο. Επιπλέον, τα κοινωνικά υπεύθυνα επενδυτικά προϊόντα μπορούν να προσφέρουν στους πελάτες μια αίσθηση ικανοποίησης, γνωρίζοντας ότι τα χρήματά τους χρησιμοποιούνται για καλούς σκοπούς. Αυτό μπορεί επίσης να βοηθήσει στην αύξηση της αφοσίωσης των πελατών και στη δημιουργία θετικής φήμης για την τράπεζα. Συνολικά, η προσφορά κοινωνικά υπεύθυνων επενδυτικών προϊόντων είναι ένας τρόπος για τις τράπεζες να δείξουν τη δέσμευσή τους στην εταιρική κοινωνική ευθύνη και να έχουν θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία.

4. Περιβαλλοντικά Προγράμματα: Οι τράπεζες μπορούν να εφαρμόσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρωτοβουλίες, όπως η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και η

προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προκειμένου να υποστηρίξουν τη βιωσιμότητα και να προστατεύσουν το περιβάλλον.

Οι τράπεζες μπορούν επίσης να επενδύσουν και να υποστηρίξουν περιβαλλοντικά έργα, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι προσπάθειες που συμβάλλουν στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και την προώθηση της βιωσιμότητας. Επιπλέον, μπορούν να εκπαιδεύσουν τους υπαλλήλους και τους πελάτες τους σε περιβαλλοντικά θέματα και να τους ενθαρρύνουν να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές στην καθημερινή τους ζωή. Κάνοντας αυτά τα βήματα, οι τράπεζες μπορούν να επιδείξουν τη δέσμευσή τους για την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την προστασία του περιβάλλοντος, συμβάλλοντας παράλληλα στον θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα και το περιβάλλον.

5. Υποστήριξη σε μικρές επιχειρήσεις: Οι τράπεζες μπορούν να παρέχουν χρηματοδότηση και υποστήριξη σε μικρές επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στην κοινότητα.

Οι τράπεζες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων και στην προώθηση της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης. Παρέχοντας επιλογές χρηματοδότησης και άλλους πόρους, οι τράπεζες μπορούν να βοηθήσουν τις μικρές επιχειρήσεις να επιβιώσουν, να αναπτυχθούν και να ευδοκιμήσουν, οδηγώντας στη δημιουργία θέσεων εργασίας και μιας ισχυρότερης τοπικής οικονομίας. Για παράδειγμα, οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις, πιστωτικά όρια και άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα για να βοηθήσουν τους επιχειρηματίες να έχουν πρόσβαση στο κεφάλαιο που χρειάζονται για να ξεκινήσουν ή να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους. Οι τράπεζες μπορούν επίσης να παρέχουν τεχνική υποστήριξη και συμβουλές για να βοηθήσουν τις μικρές επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα της λειτουργίας μιας επιχείρησης, όπως η φορολογική συμμόρφωση, το μάρκετινγκ και οι ανθρώπινοι πόροι. Επιπλέον, μπορούν να συνεργαστούν με τοπικούς οργανισμούς για την προώθηση της επιχειρηματικότητας και την υποστήριξη των μικρών επιχειρήσεων μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και καθοδήγησης. Επενδύοντας στην επιτυχία των μικρών επιχειρήσεων, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία μιας ζωντανής και βιώσιμης τοπικής οικονομίας που ωφελεί τους πάντες στην κοινότητα (*Παλαιολόγος Α., Η Εταιρική Διακυβέρνηση και η εταιρική κοινωνική ευθύνη στις εισηγμένες εταιρείες του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών*).

1.6 Διακυβέρνηση

Η δίκαιη ανταμοιβή του προσωπικού, ο μη αποκλεισμός μειονοτήτων και ευπαθών ομάδων, η διαφάνεια και η αξιοκρατία.

Η δίκαιη μεταχείριση του προσωπικού, η μη διάκριση των μειονοτήτων και των ευάλωτων ομάδων, η διαφάνεια και η ακεραιότητα είναι κρίσιμα ζητήματα στις σύγχρονες επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στον τραπεζικό κλάδο. Αυτές οι αρχές δεν είναι μόνο ηθικές, αλλά και απαραίτητες για τη διατήρηση μιας θετικής κουλτούρας στον χώρο εργασίας και την εδραίωση εμπιστοσύνης με τους πελάτες.

Στη σημερινή κοινωνία, η διαφορετικότητα και η ένταξη αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία και εκτιμώνται από το κοινό. Οι εταιρείες πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζονται δίκαια και χωρίς διακρίσεις. Επιπλέον, η διαφάνεια και η ακεραιότητα είναι απαραίτητες για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τους πελάτες και τη διασφάλιση ότι οι επιχειρήσεις λειτουργούν με υπεύθυνο και ηθικό τρόπο.

Είναι σημαντικό για τις τράπεζες να δώσουν έμφαση σε αυτά τα ζητήματα στα εκπαιδευτικά τους προγράμματα ώστε να διασφαλίσουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι κατανοούν τη σημασία της δίκαιης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της διαφάνειας και της ακεραιότητας στον χώρο εργασίας. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία ενός θετικού εργασιακού περιβάλλοντος και στην αύξηση της εμπιστοσύνης μεταξύ των υπαλλήλων αλλά και ανάμεσα στους πελάτες και στην τράπεζα. Επιπλέον, η προώθηση αυτών των αξιών μπορεί να βοηθήσει τις τράπεζες να διατηρήσουν καλή φήμη και να προσελκύσουν και να διατηρήσουν πελάτες, υπαλλήλους και επενδυτές.

Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα για το πώς οι τράπεζες μπορούν να επιδείξουν δίκαιη μεταχείριση του προσωπικού, μη διάκριση μεταξύ μειονοτήτων και ευάλωτων ομάδων, διαφάνεια και ακεραιότητα:

1. Διαφορετικότητα & Ένταξη: Οι τράπεζες μπορούν να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές για την προώθηση της διαφορετικότητας και της ένταξης στον εργασιακό χώρο, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων για την υποστήριξη ομάδων όπως οι γυναίκες, οι μετανάστες και τα άτομα με αναπηρίες.

Η προώθηση της διαφορετικότητας και της ένταξης στο χώρο εργασίας είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία ενός δίκαιου και χωρίς αποκλεισμούς εργασιακού περιβάλλοντος. Εφαρμόζοντας πολιτικές και προγράμματα για την υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων οι τράπεζες μπορούν να διασφαλίσουν ότι το εργατικό δυναμικό τους αντικατοπτρίζει όλες τις διαφορετικές κοινότητες που εξυπηρετούν. Αυτό όχι μόνο βοηθά στη δημιουργία μιας κουλτούρας στο χώρο εργασίας ενάντια στους αποκλεισμούς, αλλά οδηγεί επίσης σε βελτιωμένα επιχειρηματικά αποτελέσματα αξιοποιώντας μια ευρύτερη δεξαμενή ταλέντων και προοπτικών (*Deloitte, Women in the boardroom – A Global Perspectives, [women-in-the-boardroom.pdf](#)*).

Μερικά παραδείγματα πρωτοβουλιών ποικιλομορφίας και ένταξης που μπορούν να εφαρμόσουν οι τράπεζες περιλαμβάνουν:

1. Πρακτικές προσλήψεων: Οι τράπεζες μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι πρακτικές πρόσληψης είναι δίκαιες και αμερόληπτες και να λάβουν μέτρα για την προσέλκυση υποψηφίων που ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες.
2. Ομάδες εργαζομένων: Οι τράπεζες μπορούν να δημιουργήσουν ομάδες εργαζομένων που θα παρέχουν στήριξη και πόρους σε άτομα που δεν εκπροσωπούνται επαρκώς, όπως γυναίκες, εργαζόμενοι της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας και μετανάστες.
3. Εκπαίδευση για τη διαφορετικότητα: Οι τράπεζες οφείλουν να παρέχουν κατάρτιση και εκπαίδευση στους υπαλλήλους τους για να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση της διαφορετικότητας, της ισότητας και της ένταξης.
4. Ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας: Οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας, όπως εξ αποστάσεως εργασία και ευέλικτα χρονοδιαγράμματα, για να καλύπτουν τις ανάγκες διαφορετικών εργαζομένων και να υποστηρίξουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Λαμβάνοντας αυτά τα μέτρα, οι τράπεζες μπορούν να δημιουργήσουν μια κουλτούρα στο χώρο εργασίας που εκτιμά και υποστηρίζει τη διαφορετικότητα και την ένταξη, οδηγώντας σε βελτιωμένα επιχειρηματικά αποτελέσματα και θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα (*McKinsey & Company, Diversity Wins: How inclusion matters, <https://www.mckinsey.com/featured-insights/diversity-and-inclusion/diversity-wins-how-inclusion-matters>*).

2. Ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές: Οι τράπεζες μπορούν να υιοθετήσουν και να επιβάλουν ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές, όπως πολιτικές κατά της διαφθοράς,

για να διασφαλίσουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι συμπεριφέρονται με διαφάνεια και ακεραιότητα σε όλες τους τις συναλλαγές.

Οι τράπεζες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ηθικής συμπεριφοράς. Η υιοθέτηση και η επιβολή ηθικών επιχειρηματικών πρακτικών, όπως οι πολιτικές κατά της διαφθοράς, είναι ένα κρίσιμο συστατικό αυτού. Οι πολιτικές κατά της διαφθοράς στοχεύουν στην πρόληψη της δωροδοκίας κυβερνητικών αξιωματούχων και άλλων ανήθικων συμπεριφορών και μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα όπως τακτική εκπαίδευση των εργαζομένων, διαδικασίες αυστηρής συμμόρφωσης και εσωτερικούς ελέγχους.

Επιπλέον, η διαφάνεια και η ακεραιότητα είναι βασικές αρχές προκειμένου οι τράπεζες να διατηρήσουν την εμπιστοσύνη των πελατών τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πρακτικές όπως η τακτική χρηματοοικονομική αναφορά, η αποκάλυψη σύγκρουσης συμφερόντων και η εφαρμογή εσωτερικών ελέγχων για την πρόληψη της απάτης. Οι τράπεζες μπορούν επίσης να θεσπίσουν έναν κώδικα δεοντολογίας που περιγράφει τα ηθικά πρότυπα που αναμένονται από τους εργαζόμενους και συμβάλλει στη διασφάλιση ότι όλες οι επιχειρηματικές πρακτικές είναι σύμφωνες με αυτά τα πρότυπα.

Η ενσωμάτωση ηθικών επιχειρηματικών πρακτικών και η προώθηση της διαφάνειας και της ακεραιότητας σε όλες τις συναλλαγές μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση θετικής φήμης για τις τράπεζες και στην αύξηση της εμπιστοσύνης των πελατών, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη επιχειρηματική και μακροπρόθεσμη επιτυχία.

3. Ίσες Ευκαιρίες Απασχόλησης: Οι τράπεζες μπορούν να παρέχουν ίσες ευκαιρίες απασχόλησης σε όλους τους εργαζόμενους, ανεξάρτητα από τη φυλή, το φύλο, τη θρησκεία ή άλλα προσωπικά χαρακτηριστικά.

Οι τράπεζες έχουν την ευθύνη να δημιουργήσουν μια κουλτούρα στο χώρο εργασίας που εκτιμά τη διαφορετικότητα, την ισότητα και την ένταξη. Οι ίσες ευκαιρίες απασχόλησης συμβάλλουν στην εξάλειψη των διακρίσεων και διασφαλίζουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι έχουν ίση πρόσβαση στις ευκαιρίες εργασίας και στην ανάπτυξή τους εντός της επιχείρησης. Αυτό περιλαμβάνει δίκαιες πρακτικές πρόσληψης και ίση αμοιβή για ίση εργασία, καθώς και παροχή υποστήριξης για την προώθηση ομάδων που υποεκπροσωπούνται. Οι τράπεζες μπορούν επίσης να εφαρμόσουν προγράμματα για την προώθηση της διαφορετικότητας και της ενσωμάτωσης, όπως η εκπαίδευση στη

διαφορετικότητα και η ένταξη των εργαζομένων και προγράμματα καθοδήγησης για μη εκπροσωπούμενες ομάδες. Δημιουργώντας έναν χώρο εργασίας απαλλαγμένο από διακρίσεις που εκτιμά όλους τους εργαζομένους, οι τράπεζες μπορούν να βοηθήσουν στην προσέλκυση και διατήρηση κορυφαίων στελεχών, να καλλιεργήσουν μια θετική κουλτούρα στο χώρο εργασίας και να ενισχύσουν τη φήμη τους ως μια κοινωνικά υπεύθυνη εταιρεία.

4. Δίκαιες πρακτικές εργασίας: Οι τράπεζες μπορούν να εφαρμόσουν δίκαιες εργασιακές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων δίκαιων αμοιβών και παροχών, για να διασφαλίσουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζονται δίκαια και λαμβάνουν την κατάλληλη αποζημίωση για την εργασία τους.

Οι τράπεζες μπορούν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην προώθηση δίκαιων εργασιακών πρακτικών και στη διασφάλιση της δίκαιης μεταχείρισης όλων των εργαζομένων. Αυτό περιλαμβάνει την προσφορά ανταγωνιστικών μισθών και παροχών, την παροχή ασφαλούς και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος και τη συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς που προστατεύουν τα δικαιώματα των εργαζομένων. Επιπλέον, οι τράπεζες μπορούν να προωθήσουν ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές, όπως πολιτικές κατά της διαφθοράς, για να διασφαλίσουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι συμπεριφέρονται με διαφάνεια και ακεραιότητα στις συναλλαγές τους.

5. Επικοινωνία με την κοινότητα: Οι τράπεζες μπορούν να συμμετάσχουν σε προγράμματα και πρωτοβουλίες προσέγγισης της κοινότητας για την υποστήριξη μειονοτήτων και ευάλωτων ομάδων στην τοπική κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών για την αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Η προσέγγιση της κοινότητας αποτελεί σημαντική πτυχή της κοινωνικής ευθύνης των τραπεζών. Μέσω προγραμμάτων προσέγγισης της κοινότητας, οι τράπεζες μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες των μειονοτήτων και των ευάλωτων ομάδων. Οι τράπεζες μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, διευκολύνοντας αυτές τις ομάδες να επιτύχουν οικονομική σταθερότητα και ανεξαρτησία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την προσφορά μαθημάτων και εργαστηρίων χρηματοοικονομικής

εκπαίδευσης, την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών χαμηλού ή μηδενικού κόστους και τη συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς για την παροχή πόρων και υποστήριξης. Με τη συμμετοχή σε προγράμματα προσέγγισης της κοινότητας, οι τράπεζες μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της οικονομικής υγείας της τοπικής κοινότητας και στη δημιουργία μιας δίκαιης κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς. Επιπλέον, αυτός ο τύπος δέσμευσης μπορεί να βοηθήσει τις τράπεζες να οικοδομήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης με τους πελάτες τους, κάτι που είναι δεδομένο ότι θα ωφελήσει την τράπεζα μακροπρόθεσμα.

2. Τάσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό

2.1 Οι τάσεις του ESG διεθνώς - με έμφαση στις μεγάλες αγορές του εμπορίου -- Ιστορικά παραδείγματα

Η τάση να λαμβάνονται υπόψη οι Περιβαλλοντικοί, Κοινωνικοί και Διακυβέρνησης (ESG) παράγοντες στις επενδυτικές αποφάσεις αυξάνεται ταχέως σε παγκόσμιο επίπεδο την τελευταία δεκαετία. Η έννοια της επένδυσης ESG, η οποία αξιολογεί τις εταιρείες με βάση μη οικονομικούς παράγοντες, όπως οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι εργασιακές πρακτικές και η εταιρική διακυβέρνηση, έχει αποκτήσει ευρεία αναγνώριση και αποδοχή ως ένας τρόπος αξιολόγησης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και των ηθικών επιδόσεων μιας εταιρείας.

Αρχικά, η επένδυση ESG επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στην κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση (SRI) και χρησιμοποιήθηκε κυρίως από άτομα που ήθελαν να ευθυγραμμίσουν τις επενδύσεις τους με τις προσωπικές τους αξίες. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, η επένδυση ESG έχει γίνει δημοφιλής και σε θεσμικούς επενδυτές αλλά και σε διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων οι οποίοι αναγνωρίζουν τη σημασία των παραγόντων ESG στην εξασφάλιση μιας θετικής μακροπρόθεσμης οικονομικής απόδοσης.

Μία από τις μεγαλύτερες διεθνείς αγορές που οδηγεί την τάση στις επενδύσεις ESG είναι η Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει πάρει διάφορες πρωτοβουλίες για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένου του Σχεδίου Δράσης για τη Χρηματοδότηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης και του Κανονισμού για τις γνωστοποιήσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Επιπλέον, πολλές χώρες στην Ευρώπη έχουν υιοθετήσει εθνικές στρατηγικές για την προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης και τα μεγάλα

χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν υιοθετήσει κριτήρια ESG στις επενδυτικές τους πολιτικές (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2020), “Capital markets union 2020 action plan: A capital markets union for people and businesses”, https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/capital-markets-union/capital-markets-union-2020-action-plan_en).

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι επενδύσεις ESG έχουν επίσης αυξηθεί. Ο αριθμός των επενδυτικών επιλογών και των κεφαλαίων που επικεντρώνονται στα κριτήρια ESG έχει αυξηθεί ενώ και έχουν υπάρξει εκκλήσεις για πιο διαφανή και τυποποιημένη αναφορά ESG από τις εταιρείες. Μεγάλες αμερικανικές εταιρείες, όπως η BlackRock, έχουν επίσης ανακοινώσει σχέδια για την ενσωμάτωση παραγόντων ESG στις επενδυτικές τους στρατηγικές.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα τραπεζών που έχουν ενστερνιστεί τις αρχές ESG και τις έχουν ενσωματώσει στις επιχειρηματικές πρακτικές και στις επενδυτικές τους στρατηγικές (Weber, O., Scholz, R., & Michalik, G., (2010), *Incorporating Sustainability Criteria into Credit Risk Management. Business Strategy and the Environment*, 19, pp. 39–50). Μερικά από αυτά περιλαμβάνουν :

1. BNP Paribas: Η BNP Paribas έχει μια μακρόχρονη δέσμευση στο ESG καθώς ενσωματώνει παράγοντες ESG στις επενδυτικές της διαδικασίες για πάνω από μια δεκαετία. Η τράπεζα έχει θέσει μια σειρά από φιλόδοξους στόχους βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της επίτευξης καθαρών μηδενικών εκπομπών έως το 2050 και της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα κατά 50% έως το 2030.
2. Crédit Agricole: Η Crédit Agricole ήταν στην πρώτη γραμμή της βιώσιμης χρηματοδότησης και ήταν μια από τις πρώτες τράπεζες στην Ευρώπη που εξέδωσε πράσινα ομόλογα. Η τράπεζα διαθέτει μια αφοσιωμένη ομάδα που ειδικεύεται στις επενδύσεις ESG και χρησιμοποιεί ένα αποκλειστικό εργαλείο για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντίκτυπου των επενδύσεών της.
3. Santander: Η Santander εργάζεται για να ενσωματώσει τις αρχές ESG στις δραστηριότητές της και έχει θέσει διάφορους στόχους για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, την προώθηση της διαφορετικότητας και της ένταξης και την υποστήριξη βιώσιμων κοινοτήτων. Η τράπεζα επενδύει επίσης ενεργά στην πράσινη και βιώσιμη χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων ομολόγων και των επενδύσεων με θετικό αντίκτυπο.
4. Barclays: Η Barclays εργάζεται για να αυξήσει τις προσπάθειές της για βιωσιμότητα και έχει θέσει διάφορους στόχους για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, την υποστήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προώθηση

της βιώσιμης χρηματοδότησης. Η τράπεζα εργάζεται επίσης για να ευαισθητοποιήσει τους πελάτες της σε θέματα ESG και επενδύει ενεργά σε πράσινη και βιώσιμη χρηματοδότηση.

5. Standard Chartered: Η Standard Chartered έχει ενσωματώσει τις αρχές ESG στις επιχειρηματικές της πρακτικές και έχει θέσει ορισμένους στόχους βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα κατά 30% έως το 2030 και της επίτευξης μηδενικών εκπομπών έως το 2050. Η τράπεζα έχει επίσης επενδύσει στην πράσινη χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης πράσινων ομολόγων και της επένδυσης σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Υπάρχουν επίσης ιστορικά παραδείγματα επενδύσεων ESG που έχουν θετικό αντίκτυπο. Για παράδειγμα, το κίνημα αποεπένδυσης στη δεκαετία του 1980, κατά το οποίο άτομα και ιδρύματα πούλησαν τις μετοχές τους σε εταιρείες που δραστηριοποιούνταν στη Νότια Αφρική της εποχής του aparτχάιντ, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πίεση που δέχτηκε η κυβέρνηση της Νότιας Αφρικής για να τερματίσει το aparτχάιντ. Ομοίως, η εστίαση στην επένδυση της ESG στον ενεργειακό τομέα οδήγησε σε αυξημένες επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε μείωση των επενδύσεων σε ορυκτά καύσιμα.

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, πολλοί επενδυτές είχαν αποκτήσει μεγαλύτερη συνείδηση για περιβαλλοντικά ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή. Σε απάντηση, ορισμένες εταιρείες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα άρχισαν να επενδύουν σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης. Ένα από τα πρώτα παραδείγματα αυτού ήταν η δημιουργία του «Global Environment Fund» από την Goldman Sachs, το οποίο επένδυσε σε εταιρείες που εστίαζαν σε θετικές περιβαλλοντικές λύσεις.

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης του 2008, η επένδυση ESG έγινε ακόμη πιο δημοφιλής, καθώς πολλοί επενδυτές αναζητούσαν πιο σταθερές, μακροπρόθεσμες επενδύσεις που δεν ήταν συνδεδεμένες με τις παραδοσιακές χρηματοπιστωτικές αγορές. Ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων τραπεζών όπως η Morgan Stanley και η Citigroup, άρχισαν να προσφέρουν επενδυτικά προϊόντα με επίκεντρο το ESG στους πελάτες τους.

Τα επόμενα χρόνια, οι επενδύσεις ESG συνέχισαν να αυξάνονται σε δημοτικότητα καθώς όλο και περισσότερες εταιρείες άρχισαν να υιοθετούν σχετικές πρακτικές, όπως η μείωση των εκπομπών άνθρακα, η προώθηση της διαφορετικότητας και η ένταξη στο χώρο εργασίας και η βελτίωση των πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Για παράδειγμα, το 2015, το νορβηγικό κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο, ένας από τους μεγαλύτερους επενδυτές στον κόσμο, ανακοίνωσε ότι θα αποεπενδύσει από εταιρείες που είχαν επενδύσει σε μεγάλο βαθμό σε άνθρακα και άλλα ορυκτά καύσιμα και αντ' αυτού θα επένδυε σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και άλλες επικεντρωμένες στο ESG επενδυτικές προτάσεις.

Η τάση των επενδύσεων ESG αυξάνεται παγκοσμίως, με ιδιαίτερη έμφαση σε μεγάλες διεθνείς αγορές όπως η Ευρώπη και οι Ηνωμένες Πολιτείες. Η αυξανόμενη αναγνώριση της σημασίας των μη χρηματοοικονομικών παραγόντων στον καθορισμό της μακροπρόθεσμης χρηματοοικονομικής απόδοσης μιας εταιρείας έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερη προσοχή σε θέματα ESG και υπάρχουν ιστορικά παραδείγματα επενδύσεων ESG που έχουν θετικό αντίκτυπο (*Grewal, Jody, Edward J., Riedl, and G., Serafeim., (2019), Market Reaction to Mandatory Nonfinancial Disclosure. Management Science 65*).

2.2 Η κατάσταση στο εξωτερικό

Η κουλτούρα σχετικά με τους Περιβαλλοντικούς, Κοινωνικούς και Διακυβέρνησης (ESG) παράγοντες σε μεγάλες εταιρείες στη Δυτική Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες αποκτά αυξανόμενη σημασία. Την τελευταία δεκαετία, οι εκτιμήσεις για το ESG έχουν γίνει κύριο θέμα στον επιχειρηματικό κόσμο και οι εταιρείες αναμένεται όλο και περισσότερο να λαμβάνουν υπόψη αυτούς τους παράγοντες όταν παίρνουν στρατηγικές αποφάσεις.

Στη Δυτική Ευρώπη, η αναγνώριση του ESG ως κρίσιμης πτυχής της εταιρικής ευθύνης έχει ωθηθεί από την αυξανόμενη συνειδητοποίηση για τις επιπτώσεις των επιχειρηματικών λειτουργιών στο περιβάλλον και την κοινωνία. Πολλές εταιρείες στην περιοχή έχουν ενστερνιστεί τις σκέψεις ESG, με πολλές να υιοθετούν πρωτοβουλίες για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους και τη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών για τους εργαζόμενους και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για παράδειγμα, η πολυεθνική εταιρεία της Δανίας, Novo Nordisk, αποτελεί κορυφαίο παράδειγμα βέλτιστων πρακτικών ESG. Η εταιρεία έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, συμπεριλαμβανομένου του να γίνει ουδέτερη ως προς τον

άνθρακα έως το 2030, και έχει επίσης εφαρμόσει προγράμματα για τη βελτίωση της υγείας και της ευημερίας των εργαζομένων της.

Ομοίως, στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι εταιρείες ενστερνίζονται τις εκτιμήσεις ESG και επενδύουν σε πρωτοβουλίες για τη μείωση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων και τη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών. Για παράδειγμα, ο τεχνολογικός γίγαντας, η Microsoft, έχει δεσμευτεί να γίνει αρνητικός στον άνθρακα έως το 2030 και έχει επίσης ξεκινήσει μια σειρά προγραμμάτων που στοχεύουν στη βελτίωση της ποικιλομορφίας, της ισότητας και της ένταξης στον εργασιακό του χώρο.

Ένας άλλος παράγοντας που καθοδηγεί την ενσωμάτωση των θεωρήσεων ESG στην εταιρική κουλτούρα στη Δυτική Ευρώπη και τις ΗΠΑ είναι η αύξηση των κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων. Πολλοί επενδυτές λαμβάνουν πλέον υπόψη τους παράγοντες ESG όταν λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις, καθώς πιστεύουν ότι οι εταιρείες που δίνουν προτεραιότητα σε θέματα ESG είναι σε καλύτερη θέση για μακροπρόθεσμη επιτυχία. Για παράδειγμα, η επενδυτική εταιρεία BlackRock έχει καταστήσει το ESG ακρογωνιαίο λίθο της επενδυτικής της στρατηγικής, δηλώνοντας ότι πιστεύει ότι «η ενσωμάτωση θεμάτων βιωσιμότητας στην επενδυτική μας διαδικασία μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα για τους πελάτες μας και την κοινωνία συνολικά».

Όσον αφορά τη διακυβέρνηση, οι εταιρείες στη Δυτική Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες αναμένεται επίσης να διατηρήσουν υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης και να υιοθετήσουν πολιτικές κατά της διαφθοράς. Αυτό έχει γίνει ιδιαίτερα σημαντικό υπό το φως των πρόσφατων σκανδάλων υψηλού προφίλ και της αυξανόμενης εστίασης στην εταιρική ευθύνη. Για παράδειγμα, η γαλλική πολυεθνική εταιρεία, L'Oréal, έχει εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατά της διαφθοράς, το οποίο περιλαμβάνει τακτική εκπαίδευση για τους υπαλλήλους και μια ισχυρή διαδικασία δέουσας επιμέλειας για τους επιχειρηματικούς εταίρους.

Οι ειδικοί στόχοι του Περιβαλλοντικού, Κοινωνικού και Διακυβέρνησης (ESG) σε μεγάλες εταιρείες, ιδιαίτερα στον τραπεζικό τομέα, είναι οι εξής:

1. Περιβαλλοντική διαχείριση: Οι τράπεζες αναμένεται να ελαχιστοποιήσουν τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις και να προωθήσουν τη βιωσιμότητα μειώνοντας

τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, διατηρώντας τους φυσικούς πόρους και επενδύοντας σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

2. Κοινωνική Ευθύνη: Οι τράπεζες αναμένεται να διασφαλίσουν ότι οι λειτουργίες και οι πρακτικές τους προωθούν δίκαιες εργασιακές πρακτικές, σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και υποστηρίζουν τις τοπικές κοινωνίες.
3. Καλή Διακυβέρνηση: Οι τράπεζες αναμένεται να διατηρήσουν υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών διαφάνειας, λογοδοσίας και καταπολέμησης της διαφθοράς.
4. Διαχείριση κινδύνων: Λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες ESG, οι τράπεζες μπορούν να κατανοήσουν και να διαχειριστούν καλύτερα τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων φήμης, των κανονιστικών κινδύνων και των φυσικών κινδύνων από φυσικές καταστροφές σχετιζόμενων με την κλιματική αλλαγή.
5. Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές επιδόσεις: Ενσωματώνοντας τις εκτιμήσεις ESG στις λειτουργίες και τις στρατηγικές τους, οι τράπεζες μπορούν να βελτιώσουν τη μακροπρόθεσμη οικονομική τους απόδοση μετριάζοντας τους κινδύνους, προσελκύοντας επενδύσεις και αυξάνοντας την πίστη των πελατών.

2.3 Η κατάσταση στην Ελλάδα

Όσον αφορά την υιοθέτηση των πρακτικών ESG στην Ελλάδα, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τις καθυστερήσεις, τις ελλείψεις και τις ασάφειες που έχουν παρατηρηθεί στο πολύ πρόσφατο παρελθόν. Το κίνημα ESG, αν και κερδίζει έδαφος παγκοσμίως, βρίσκεται ακόμα στα πρώτα στάδια ανάπτυξής του στη χώρα μας και υπάρχουν αρκετά εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν ώστε να διασφαλιστεί ότι η χώρα θα φτάσει στο επίπεδο άλλων αναπτυγμένων αγορών το ταχύτερο δυνατό.

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις είναι η έλλειψη ευρείας ευαισθητοποίησης και κατανόησης σχετικά με τη σημασία του ESG μεταξύ κυρίως μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων αλλά και μεταξύ των επενδυτών. Παρά τις ενδείξεις για τον θετικό αντίκτυπο των πρακτικών ESG στη χρηματοοικονομική απόδοση και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, υπάρχουν εταιρείες στην Ελλάδα που ακόμα δεν έχουν ενστερνιστεί πλήρως τις εκτιμήσεις ESG και δεν τις έχουν ενσωματώσει στις λειτουργίες και τις στρατηγικές τους. Αυτό οφείλεται, εν μέρει, στην έλλειψη προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης

που παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τις πρακτικές ESG και τα οφέλη τους. Παρόλα αυτά έχουν γίνει βήματα στη σωστή κατεύθυνση με προπομπούς κυρίως τις μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται, πέραν από την Ελλάδα, και στο εξωτερικό.

Μια άλλη πρόκληση ήταν η μέχρι πρότινος παντελής έλλειψη συνεπών και αξιόπιστων δεδομένων για την απόδοση του ESG κάτι που καθιστούσε δύσκολο για τους ενδιαφερόμενους επενδυτές να αξιολογήσουν την απόδοση ESG των εταιρειών και να λάβουν τεκμηριωμένες επενδυτικές αποφάσεις.

Μία πολύ θετική εξέλιξη για την διείσδυση του ESG στην ελληνική οικονομία είναι η δημιουργία και λειτουργία από το 2021 του Δείκτη ATHEX ESG από το Χρηματιστήριο Αθηνών με σκοπό την παρακολούθηση της χρηματιστηριακής απόδοσης εισηγμένων εταιρειών του Χ.Α. οι οποίες υιοθετούν και προβάλλουν τις πρακτικές τους σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και εταιρικής διακυβέρνησης (ESG). Ο δείκτης σχεδιάστηκε ώστε να συμμετέχουν σε αυτόν 60 εταιρείες κατά μέγιστο και ενώ την πρώτη σύνθεση απάρτιζαν 35 εταιρείες συνολικά, σήμερα συμμετέχουν 59.

Η λίστα των συμμετεχουσών εταιρειών αναθεωρείται ανά εξάμηνο και η επιλογή τους γίνεται με βάση τη μελέτη και αξιολόγηση του «Εργαστηρίου Επενδυτικών Εφαρμογών» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Αξιοσημείωτο είναι ότι η ταξινόμηση των εταιρειών που συμμετέχουν στον Δείκτη γίνεται με βάση την τελική βαθμολογία ESG που έχουν λάβει, κάτι που βοηθάει τους δυνητικούς επενδυτές να κάνουν τις σχετικές συγκρίσεις. Σε ό,τι έχει να κάνει με τον τραπεζικό τομέα, στον δείκτη συμμετέχουν και οι τέσσερις μεγάλες ελληνικές τράπεζες καταλαμβάνοντας την 32^η θέση η Alpha Bank, την 34^η η Εθνική Τράπεζα, την 35^η η Τράπεζα Πειραιώς και την 37^η η Eurobank (*Όμιλος Χρηματιστηρίου Αθηνών, Athex ESG Index - athexgroup.gr*).

Ο σχεδιασμός «πράσινων» ομολόγων με σαφείς μάλιστα αναφορές σε στοιχεία ESG είναι επίσης μια εξέλιξη που δύναται να λειτουργήσει ως αγγελιοφόρος των πρακτικών ESG σε όλη την ελληνική επενδυτική κοινότητα, ως ένα μέσο διάδοσης δηλαδή των αξιών, των προοπτικών και των κερδών από την υιοθέτηση πρακτικών του εξεταζόμενου μοντέλου από επιχειρήσεις και κρατικούς φορείς.

Εντός αυτού του πλαισίου κινήθηκε, και είναι σημαντικό να αναφερθεί, και το «πράσινο» ομόλογο της Lamda Development το οποίο εκδόθηκε μέσω δημόσιας προσφοράς στο

επενδυτικό κοινό το 2022. Τα βασικά του χαρακτηριστικά είναι το ύψος μέχρι €230 εκατ. και η διάρκεια των 7 ετών, ενώ σκοπός της εταιρείας για τα κεφάλαια που συγκεντρώθηκαν είναι να κατευθυνθούν σε χρηματοδότηση επενδύσεων ενεργειακής εξοικονόμησης, σε επενδύσεις σε ΑΠΕ και σε «έξυπνες» εφαρμογές στο Ελληνικό. Συντονιστές και Κύριοι Ανάδοχοι του ομολόγου ήταν μεταξύ άλλων και τρεις από τις μεγάλες ελληνικές τράπεζες, η Alpha Bank, η Τράπεζα Πειραιώς και η Eurobank. Τέλος, η συνολική ζήτηση ανήλθε σε €718 εκατ. σημειώνοντας τεράστια υπερκάλυψη, στοιχείο που ενδεχομένως αποδεικνύει ότι υφίσταται στην Ελλάδα μια σημαντική επενδυτική κοινότητα που θέτει ως προτεραιότητα παράγοντες ESG (*Newmoney.gr, [Lamda Development: Υπερκάλυψη κατά 3,1 φορές για το «πράσινο» ομόλογο, στο 4,7% το επιτόκιο](#)*).

Επιπροσθέτως, αυτή την εποχή σχεδιάζεται και το πρώτο «πράσινο» ομόλογο του Ελληνικού Δημοσίου με σκοπό να συγκεντρωθούν χρήματα που θα επενδυθούν στην «πράσινη» ανάπτυξη. Στην έκδοση του εν λόγω κρατικού ομολόγου θα περιληφθούν έργα αρμοδιότητας των υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Υποδομών & Μεταφορών ενώ ξεκάθαρη είναι πλέον η στόχευση αυτό το ομόλογο να αποτελέσει εργαλείο για την ευθυγράμμιση της δημοσιονομικής πολιτικής του κράτους με τους εθνικούς στόχους βιωσιμότητας και την αρτιότερη παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται σχετικά με τη στρατηγική ESG της Ελλάδας. Ακόμα, θεωρείται ότι θα συμβάλει στην προσέλκυση στην Ελλάδα νέων επενδυτών, και συγκεκριμένα επενδυτών που θέτουν ως απαραίτητη προϋπόθεση τις καλές επιδόσεις ESG πριν προχωρήσουν στην οποιαδήποτε επένδυση (*Ναυτεμπορική, [Τα σχέδια για το πρώτο πράσινο ομόλογο του ελληνικού δημοσίου](#)*).

Πέραν των παραπάνω θετικών και ελπιδοφόρων εξελίξεων, πρέπει να αναζητηθούν και να υιοθετηθούν κι άλλες πρακτικές για την περεταίρω ευαισθητοποίηση και κατανόηση του μοντέλου ESG τόσο στον κύκλο των εταιρειών όσο και σε αυτό των επενδυτών. Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, και καμπάνιες προώθησης των βέλτιστων πρακτικών ESG και της ανάδειξης των πλεονεκτημάτων της ενσωμάτωσης του ESG, είναι δεδομένο πως θα βοηθήσουν. Η κυβέρνηση μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο σε αυτό παρέχοντας χρηματοδότηση για εκπαιδευτικά προγράμματα και αντίστοιχες πρωτοβουλίες που προωθούν τις πρακτικές ESG.

Επίσης, όσο η διαθεσιμότητα και η ποιότητα δεδομένων ESG βελτιώνεται, τόσο το επενδυτικό κοινό θα προσελκύεται. Αυτό μπορεί να γίνει ενδεχομένως με την ανάπτυξη

τυποποιημένων πλαισίων αναφοράς και κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και με την παροχή κινήτρων στις εταιρείες να αποκαλύπτουν και να δημοσιοποιούν τις επιδόσεις και τις πρακτικές τους στο ESG. Η κυβέρνηση μπορεί και εδώ να συμβάλει, θεσμοθετώντας απαιτήσεις αναφοράς ESG για εταιρείες εισηγμένες σε χρηματιστήρια ή εταιρείες που λαμβάνουν επιχορηγήσεις, κρατικές χρηματοδοτήσεις κ.λπ.

Τέλος, πρωτοβουλίες όπως το Athens ESG Forum δημιουργούν διάυλους επικοινωνίας μεταξύ ελληνικών εταιρειών και ξένων ειδικών του τομέα ESG με αποτέλεσμα την «εισαγωγή» πολύτιμης πληροφορίας και σχετικής τεχνογνωσίας στην χώρα μας. Η εν λόγω πλατφόρμα στηρίζεται και χρηματοδοτείται από σημαντικές ελληνικές εταιρείες αλλά και επιμελητήρια και ενώσεις, όπως η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (*Athens ESG Forum, [Sponsors - athens-esg-forum.gr](https://www.sponsors-athens-esg-forum.gr)*).

2.4 Η ΕΤΕ ως ένα θετικό παράδειγμα εφαρμογής ESG στην Ελλάδα

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) είναι το μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της χώρας και έχει λάβει μέτρα για την υιοθέτηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης αρχών (ESG) στις λειτουργίες και τις επενδύσεις της. Η τράπεζα έχει ενσωματώσει τις εκτιμήσεις ESG στις επενδυτικές της διαδικασίες και έχει επίσης εκδώσει πράσινα ομόλογα για τη χρηματοδότηση έργων με θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Όσον αφορά τις επενδύσεις της, η Εθνική έχει επικεντρωθεί σε πρωτοβουλίες προσανατολισμένες στη βιωσιμότητα και σε εταιρείες που ευθυγραμμίζονται με τις αξίες της ESG.

Ένα παράδειγμα περιβαλλοντικών, κοινωνικών και πρακτικών διακυβέρνησης (ESG) στις τράπεζες στην Ελλάδα είναι η δέσμευση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος για βιωσιμότητα. Η τράπεζα έχει δημιουργήσει ένα πρόγραμμα βιωσιμότητας που στοχεύει στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και στην εφαρμογή περιβαλλοντικά βιώσιμων πρακτικών στις δραστηριότητές της. Αυτό περιλαμβάνει :

1. **Ενεργειακή Απόδοση:** Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έχει εφαρμόσει ενεργειακά αποδοτικά συστήματα φωτισμού και κλιματισμού στα υποκαταστήματά της για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.

2. **Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας:** Η τράπεζα έχει εγκαταστήσει ηλιακούς συλλέκτες σε ορισμένα από τα υποκαταστήματά της για την παραγωγή καθαρής ενέργειας και τη μείωση της εξάρτησής της από τα ορυκτά καύσιμα.
3. **Διαχείριση Υδάτων:** Η τράπεζα έχει εφαρμόσει μέτρα εξοικονόμησης νερού στα υποκαταστήματά της για τη μείωση της κατανάλωσης νερού και την προώθηση της εξοικονόμησης νερού.
4. **Δέσμευση της Κοινότητας:** Η τράπεζα υποστηρίζει τις τοπικές κοινωνίες μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών, όπως η χρηματοδότηση έργων που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη και η υποστήριξη μη κερδοσκοπικών οργανισμών που εστιάζουν σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα.
5. **Εταιρική Διακυβέρνηση:** Η τράπεζα έχει καθιερώσει έναν κώδικα δεοντολογίας που θέτει υψηλά πρότυπα ηθικής συμπεριφοράς και προωθεί τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τις πολιτικές κατά της διαφθοράς.

Αυτά είναι μερικά μόνο παραδείγματα των πρακτικών ESG που εφαρμόζει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Ενσωματώνοντας τις εκτιμήσεις ESG στις λειτουργίες και τις στρατηγικές της, η τράπεζα αποδεικνύει τη δέσμευσή της για βιωσιμότητα και υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές.

3. Συγκριτική Ανάλυση των επιδόσεων ESG στις Ελληνικές

Τράπεζες

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εδώ και χρόνια επιλέξει να τοποθετήσει στον βασικό πυρήνα των πολιτικών της τη βιώσιμη ανάπτυξη με τελικό στόχο να έχει γίνει μέχρι το 2050 η πρώτη κλιματικά ουδέτερη γεωγραφική ζώνη. Σε αυτή την κατεύθυνση κινείται και η στρατηγική της για εναρμόνιση των χρηματοδοτήσεων της με τους παγκόσμιους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης με σημαντικότερα παραδείγματα σχετικών δράσεων το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Βασικός άξονας αυτής της προσπάθειας είναι για την ΕΕ το χρηματοπιστωτικό σύστημα μέσω του οποίου πραγματοποιούνται οι δράσεις στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης. Σκοπός των παραπάνω είναι η διοχέτευση ιδιωτικών κεφαλαίων προς αειφόρες επενδύσεις και μέσο επίτευξης και παρακολούθησης είναι τα κριτήρια ESG. Τα πιστωτικά ιδρύματα καλούνται λοιπόν να υιοθετήσουν την αειφορία ως βασική φιλοσοφία σε όλες τους τις δραστηριότητες είτε πρόκειται για τη λειτουργία και τη δομή των ίδιων των τραπεζών, είτε για τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων και φορέων στους οποίους επιλέγουν να επενδύσουν (*Ελληνική Ένωση Τραπεζών, ESG/Sustainable Finance - [ESG / SUSTAINABLE FINANCE \(hba.gr\)](#)*).

ESG στην Alpha Bank

Η Alpha Bank έχει καταρτίσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική για το ESG μέσω της οποίας επιδιώκει την πρόοδο και ανάπτυξη, ενσωματώνει τη βιωσιμότητα στις δραστηριότητές της και τελικά δημιουργεί αξία για τους μετόχους της και το περιβάλλον. Για να ενισχυθεί η διαφάνεια έχει θέσει βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους που αντανακλούν τις προτεραιότητές της σε θέματα ESG, παρακολουθεί αδιαλείπτως της επιδόσεις του ομίλου στο ESG και έχει επιλέξει να αξιολογείται από εξωτερικούς φορείς, διεθνείς αναλυτές και οίκους αξιολόγησης (*Alpha Services and Holdings, ESG και βιωσιμότητα - [ESG και Βιωσιμότητα](#)*).

Πάγια τακτική της Alpha Bank είναι να δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα των ετήσιων αξιολογήσεων που πραγματοποιούνται από εξωτερικούς φορείς με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενοι να έχουν πρόσβαση σε πληθώρα αναλύσεων για τις επιδόσεις ESG του ομίλου. Παρακάτω αναφέρονται μόνο ορισμένες από τις διαθέσιμες αξιολογήσεις.

FTSE4Good – πρόκειται για δείκτη που έχει δημιουργηθεί από τον όμιλο Financial Times Stock Exchange-Russel με σκοπό την αξιολόγηση των επιδόσεων εταιρειών που έχουν υιοθετήσει πρακτικές ESG. Η Alpha Bank, βάσει της αξιολόγησης που λαμβάνει ετησίως, διατηρεί τη θέση της στον δείκτη ανελλιπώς από το 2016 μέχρι και σήμερα.

Bloomberg Gender-Equality Index – διεθνής δείκτης που αξιολογεί τις εταιρείες με βάση τις πρακτικές διαφάνειας που εφαρμόζουν σε θέματα ισότητας των φύλων και προώθησης της θέσης των γυναικών στον χώρο εργασίας. Η Alpha συμμετέχει στον δείκτη από το 2018.

Best EM Performers – δείκτης της Vigeo Eiris (του ομίλου Moody’s ESG Solutions) που περιλαμβάνει τις 100 εταιρείες από αναδυόμενες αγορές με την καλύτερη επίδοση σε θέματα ESG. Η Alpha συμμετέχει από το 2019.

Sustainalytics ESG Risk Rating – δείκτης της Morningstar Sustainalytics που εξετάζει την έκθεση μιας εταιρείας σε ουσιαστικούς και συγκεκριμένους ανά κλάδο κινδύνους ESG. Για την αξιολόγηση υπολογίζεται το μέγεθος του κινδύνου ESG που η εταιρεία δεν έχει διαχειριστεί, με αποτέλεσμα όσο χαμηλότερη να είναι η βαθμολογία τόσο θετικότερη να είναι η αξιολόγηση για την εταιρεία. Για το 2022 η βαθμολογία της Alpha Bank ήταν 20,7 ενώ το 2023 σημειώθηκε βελτίωση με βαθμολογία 18,8.

CDP (Carbon Disclosure Project) - μη κερδοσκοπικός οργανισμός που διαχειρίζεται το παγκόσμιο σύστημα κοινοποίησης πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής από επενδυτές, εταιρείες, πόλεις και κράτη. Η βαθμίδα αξιολόγησης της Alpha Bank παρουσιάζει συνεχή βελτίωση τα τελευταία τρία χρόνια, ξεκινώντας από τη βαθμίδα “C” το 2020, ανεβαίνοντας σε “B-” το 2021 και “B” το 2022.

ISS ESG QualityScore – δείκτης του διεθνή οίκου αξιολόγησης ISS Corporate Solutions που βαθμολογεί τις πρακτικές των εταιρειών στους τομείς του περιβάλλοντος (E), της κοινωνίας (S) και της εταιρικής διακυβέρνησης (G). Η βαθμολόγηση γίνεται ανά κλάδο και κυμαίνεται στην κλίμακα 1-10, με το 1 να αντιστοιχεί σε χαμηλότερο κίνδυνο και μεγαλύτερη διαφάνεια. Η βαθμολογία της Alpha το 2020 ήταν για τον κλάδο E: 1, για τον κλάδο S: 2 και για τον κλάδο G: 4. Οι αντίστοιχη βαθμολογία για το 2021 ήταν E: 1, S: 2, G: 6 και για το 2022 E: 1, S: 3, G: 3.

(Alpha Services and Holdings, Αξιολογήσεις και Επιδόσεις ESG - [Αξιολογήσεις και Επιδόσεις ESG](#)).

ESG στην Eurobank

Η Eurobank μέσω ανακοινώσεων της έχει αναγνωρίσει την ανάγκη να εξελιχθεί σε μια πιο βιώσιμη τράπεζα, να γίνει ανθεκτική στις μελλοντικές αλλαγές που επηρεάζουν το περιβάλλον και την κοινωνία και να δημιουργήσει κοινωνική αξία. Επιδίωξή της είναι να ακολουθεί πρότυπα και να τηρεί προϋποθέσεις που διασφαλίζουν ότι λειτουργεί ως υπεύθυνη επιχείρηση με βασικούς της πυλώνες το αίσθημα ευθύνης που τη διέπει ως έναν από τους μεγαλύτερους εργοδότες, την ανταποδοτικότητα προς την κοινωνία και την επίτευξη μακροπρόθεσμων βιώσιμων επιδόσεων. Στόχος της είναι να βελτιώσει τον αντίκτυπό της στην κοινωνία, να στηρίξει την επιχειρηματικότητα και να μειώσει δραστικά την επίδρασή της στην κλιματική αλλαγή.

Για να επιτευχθούν όλα τα παραπάνω έχει αναπτύξει μια στρατηγική ESG με δύο πυλώνες, τη στρατηγική επιχειρησιακής επίδρασης και τη στρατηγική επίδρασης χαρτοφυλακίου. Ο πρώτος πυλώνας εστιάζει στη λειτουργία της ίδιας της Eurobank και συγκεκριμένα στην περιβαλλοντική επίδραση, στην επίδραση εργοδότη και στην κοινωνική και επιχειρηματική επίδραση ενώ ο δεύτερος πυλώνας εστιάζει σε δράσεις που χρηματοδοτούν και στηρίζουν τους πελάτες κατά τη μετάβασή τους σε ένα ESG οικονομικό περιβάλλον (*Eurobank, η ESG στρατηγική μας - [Η ESG στρατηγική μας](#)*).

Δείκτες Αξιολόγησης ESG		2019	2020	2021	2022
MSCI ESG Rating		BB	BB	BBB	BBB
Sustainalytics		—	28,5	15,3 low risk	12,1 low risk
S&P Global		33	32	48	50
FTSE4Good Emerging Index		✓	✓	✓	✓
ISS ESG Quality Score*		Environment: 2 Social: 3 Governance: 5 Sept 2020	Environment: 2 Social: 3 Governance: 5 Feb 2021	Environment: 2 Social: 3 Dec 2021	Environment: 2 Social: 2 Dec 2022
Moody's		—	—	38	50

* (ISS ESG score 1-10, 1 indicates lower risk and better disclosure)

Η Eurobank είναι μια ακόμα ελληνική τράπεζα που για λόγους διαφάνειας έχει επιλέξει τα τελευταία χρόνια να αξιολογείται ως προς τα κριτήρια ESG από εξωτερικούς φορείς. Δημοσιοποιεί σε ετήσια βάση τα στοιχεία των επιδόσεων και αξιολογήσεων της ώστε οι ενδιαφερόμενοι να έχουν πρόσβαση εύκολα σε αυτά. Στον παραπάνω συγκριτικό πίνακα υπάρχουν στοιχεία αξιολογήσεων από 6 διαφορετικούς φορείς για το διάστημα από το 2019 έως το 2022 όπου μπορεί να παρατηρηθεί η σταθερή βελτίωση της εταιρείας σε ετήσια κλίμακα.

(Eurobank, Αξιολογήσεις και επιδόσεις ESG - [Αξιολογήσεις και επιδόσεις ESG](#))

ESG στην Εθνική Τράπεζα

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, αντιλαμβανόμενη τη σημαντικότητα του ρόλου και της θέσης της, έχει υιοθετήσει και προβάλλει ένα προφίλ εταιρικής υπευθυνότητας το οποίο εδράζεται, εκτός των άλλων, σε μια πλήρη αναγνώριση των άμεσων και έμμεσων επιδράσεων της λειτουργίας του ομίλου στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η ΕΤΕ να περάσει σε μια εποχή βιώσιμης ανάπτυξης και οικονομίας.

Προτεραιότητες της ΕΤΕ για τους πυλώνες του περιβάλλοντος, της κοινωνίας και της διακυβέρνησης (ESG) είναι οι ακόλουθες,

- Να συνεχίσουν να ηγούνται σε χρηματοδοτήσεις της βιώσιμης ενέργειας και της «πράσινης» οικονομίας.

- Επιτάχυνση των διαδικασιών για μια πλήρη μετάβαση σε ένα απόλυτα βιώσιμο οικονομικό μοντέλο.
- Εφαρμογή πρότυπων και περιβαλλοντικά υπευθύνων πρακτικών.
- Υποστήριξη της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης.
- Προαγωγή πρακτικών που αφορούν το ευ ζην και τη δημόσια υγεία.
- Στήριξη της ελληνικής κληρονομιάς και του πολιτισμού.
- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας.
- Μέριμνα μάθηση και ψηφιακό αλφαριθμητισμό.
- Υψηλά πρότυπα διακυβέρνησης.
- Πλήρη διαφάνεια.

(Εθνική Τράπεζα, Δράσεις ESG - [Το όραμά μας για ένα βιώσιμο μέλλον](#))

Η ΕΤΕ στηρίζει τη στρατηγική της σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης και εταιρικής υπευθυνότητας συμμετέχοντας σε εθνικούς και διεθνείς φορείς, σωματεία και οργανισμούς, με στόχο την εισαγωγή τεχνογνωσίας, την εναρμόνιση με διεθνή πρότυπα και κατευθυντήριες οδηγίες, την παρακολούθηση των σχετικών εξελίξεων και την αρτιότερη δημοσιοποίηση των επιδόσεων της. Σε αυτό το πλαίσιο συμμετέχει και σε διεθνείς δείκτες αξιολόγησης από τους οποίους λαμβάνει ετησίως εκθέσεις σχετικές με τις επιδόσεις της σε παράγοντες ESG. Στον πίνακα που ακολουθεί συνοψίζονται οι αξιολογήσεις της ΕΤΕ από γνωστούς οίκους και οι συμμετοχές της σε δείκτες ESG για τα έτη 2019, 2020 και 2021.

ESG indices and ratings

ESG Ratings					
Agency	ESG Index	NBG Rating 2019	NBG Rating 2020	NBG Rating 2021	Year of inclusion/ participation
	ESG Rating	BBB	BBB	BBB	8 th
	Environmental score	1	2	2	4 th
	Social score	2	2	2	
	Governance score	2	2	2	
	Carbon Disclosure score	C	C	C	15 th
	ESG Index	✓	✓	✓	16 th
	Gender Equality Index	✓	✓	✓	5 th
	ESG Index		✓	✓	2 nd

Παρατηρείται ότι η ΕΤΕ έχει εστιάσει τα τελευταία χρόνια στην συμμετοχή της σε αυτούς τους φορείς και εφαρμόζοντας πολιτικές για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση καταφέρνει να είναι συνεχώς κομμάτι των δεικτών ESG και να λαμβάνει σταθερά θετικές αξιολογήσεις από τους οίκους, με τα περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης της θέσης της σε αυτούς τους δείκτες να είναι σημαντικά.

(Εθνική Τράπεζα, Δράσεις ESG - [Συμμετοχές σε φορείς - Δείκτες αξιολόγησης](#))

(Εθνική Τράπεζα, Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης 2021 - [ESG Report 2021](#))

ESG στην Τράπεζα Πειραιώς

Ο Όμιλος Πειραιώς έχει θέσει ως θεμελιώδη σκοπό της δράσης του την ευημερία της κοινωνίας, την προστασία του περιβάλλοντος και τη στήριξη ενός βιώσιμου μέλλοντος για όλους. Έχοντας αυτή τη φιλοδοξία ως αφετηρία, έχει καταρτίσει μια στρατηγική ESG με την οποία προωθεί την Υπεύθυνη και Βιώσιμη Τραπεζική, μέσω κυρίως της θυγατρικής «Τράπεζα Πειραιώς». Προχωρά συνεχώς σε υιοθέτηση κριτηρίων Περιβάλλοντος, Κοινωνικής Συνοχής και Διακυβέρνησης (ESG) τα οποία συνδυάζουν την ανάπτυξη και την οικονομική απόδοση με την κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Ο Όμιλος έχει μια διαδρομή 20 ετών με πληθώρα δράσεων που εστιάζουν στους τρεις πυλώνες του ESG. Ενδεικτικά, έχει εστιάσει στις πράσινες χρηματοδοτήσεις, στην ηλεκτροκίνηση, σε εκτιμήσεις κλιματικού κινδύνου αλλά και στην εδραίωση της ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω της μείωσης των φυσικών καταστημάτων λιανικής τραπεζικής και του περιορισμού της χρήσης χαρτιού. Επίσης, στρατηγικός της στόχος είναι οι ίσες ευκαιρίες απασχόλησης για όλες και όλους, η στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων όπως τα ΑμεΑ και η παροχή βοήθειας σε παιδιά που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές της χώρας μας.

Όπως και οι υπόλοιπες ελληνικές τράπεζες που εξετάστηκαν, έτσι και η Τράπεζα Πειραιώς συμμετέχει σε διεθνείς δείκτες που εστιάζουν στους πυλώνες του ESG και ταυτόχρονα έχει αναθέσει την σχετική αξιολόγησή της σε αντίστοιχους φορείς με παγκόσμια αναγνώριση. Ενδεικτικά, στον ακόλουθο πίνακα, αναφέρονται οι επιδόσεις της για τα έτη 2021 και 2022 με τις μεταβολές που έχουν γίνει αυτό το διάστημα να αφορούν βελτίωση της θέσης και της επίδοσης της Τράπεζας.

Rating	2022	2021
CDP	Level: Management Score: B	Level: Management Score: B
MSCI ESG Research	Level: A Score: 6.9/10	Level: BBB Score: 5.4/10
oekom Research	Level: Medium Score: C-	Level: Medium Score: C-
ISS Environmental & Social Score	Score: 1/10 (1 is highest)	Score: 1/10 (1 is highest)
ISS Governance Score	Score: 2/10 (1 is highest)	Score: 4/10 (1 is highest)
Forum Ethibel	Member: Ethibel EXCELLENCE Investment Register & Ethibel Pioneer	Member: Ethibel EXCELLENCE Investment Register & Ethibel Pioneer
Bloomberg Gender Equality Index	✓	✓
Europe's Climate Leaders FT	✓	✓

(Τράπεζα Πειραιώς, Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης & Δραστηριοτήτων 2022 - [Report 2022 \(pdf\)](#))
(Τράπεζα Πειραιώς, ESG - [Environment, Society, Governance \(ESG\)](#))

Τα τελευταία δύο χρόνια έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος με την ολοένα και μεγαλύτερη διεύθυνση του ESG στις Ελληνικές Τράπεζες με αποτέλεσμα να καλύπτεται σε κάποιον βαθμό το κενό που είχε δημιουργηθεί το προηγούμενο διάστημα σε σχέση με τις μεγάλες αγορές του εξωτερικού. Παρέχονται πλέον στο κοινό, επενδυτικό ή μη, πολλαπλά εργαλεία, όπως οι δείκτες και οι αξιολογήσεις από διεθνείς οίκους που ήδη αναφέρθηκαν, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα σε όλους να γίνουν ευκολότερες συγκρίσεις ανάμεσα σε εταιρείες που τους ενδιαφέρουν. Αυτό έχει

ως αποτέλεσμα να υπάρχουν πολύ αξιόπιστες πηγές που βοηθούν ως προς τις επιλογές που θέλουμε να κάνουμε, είτε για επένδυση σε κάποια τράπεζα, είτε ακόμα και για δημιουργία ή διατήρηση μιας σχέσης πελατείας μαζί της. Μπορούν να γίνουν άμεσες συγκρίσεις ανάμεσα σε τράπεζες που συμμετέχουν στους ίδιους δείκτες και βαθμολογούνται από τους ίδιους οίκους, και για την ίδια περίοδο να γνωρίζουμε ποια είναι η θέση κάθε τράπεζας σε σχέση με τον ανταγωνισμό.

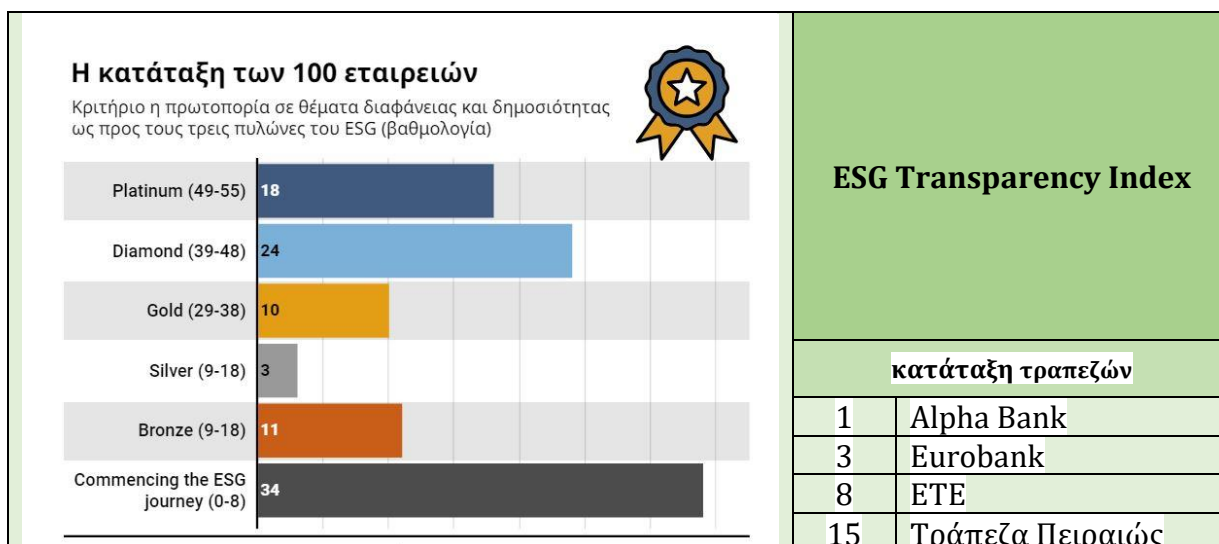
Ένα από τα νέα εργαλεία που αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο είναι ο Δείκτης **ATHEX ESG** που δημιουργήθηκε το 2021 από το Χρηματιστήριο Αθηνών. Σύμφωνα με την ταξινόμηση των εταιρειών στον δείκτη, η οποία γίνεται με βάση την τελική βαθμολογία ESG που έχει λάβει κάθε συμμετέχουσα εταιρεία, η κατάταξη των ελληνικών τραπεζών είναι η ακόλουθη:

	α/α θέσης	Όνομα τράπεζας
ATHEX ESG	32	Alpha Bank
	34	Εθνική Τράπεζα
	35	Τράπεζα Πειραιώς
	37	Eurobank

Ένα ακόμα εργαλείο για τη σύγκριση των ελληνικών τραπεζών σε συγκεκριμένους τομείς του ESG είναι το “**ESG Transparency Index**” που προέκυψε από έρευνα που ολοκληρώθηκε πρόσφατα υπό την ευθύνη των Ernst & Young και Net Zero Analytics ενώ παρουσιάστηκε από το περιοδικό Forbes. Πρόκειται για μια λίστα των 100 μεγαλύτερων εταιρειών στην Ελλάδα (βάσει κύκλου εργασιών με έτος αναφοράς το 2021) η οποία δεν αποτυπώνει τις επιδόσεις των εταιρειών σε όλο το φάσμα των θεμάτων ESG αλλά αξιολογεί μόνο το επίπεδο διαφάνειας σε θέματα ESG, βάσει των εκθέσεων βιώσιμης ανάπτυξης ESG και των ετήσιων οικονομικών εκθέσεων που δημοσίευσαν οι επιχειρήσεις το 2021. Είναι η πρώτη φορά που συντάσσεται λίστα αυτού του είδους αποκλειστικά με ελληνικές εταιρείες και πέραν της κατάταξης των εταιρειών που είναι διαθέσιμη στο κοινό παρέχεται και πληθώρα άλλων ευρημάτων και στατιστικών στοιχείων. Όπως για παράδειγμα ότι μόνο το 57% αυτών των εταιρειών δημοσίευσε Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης/ESG για το 2021 και μόνο το 29% εξ αυτών είχε θέσει μετρήσιμους στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα επίτευξης.

Ένα ακόμα σημαντικό εύρημα της έρευνας το οποίο σχετίζεται άμεσα με τις ελληνικές τράπεζες είναι πως ο μεγαλύτερος βαθμός διαφάνειας από όλους τους κλάδους παρατηρείται σε αυτόν των Χρηματοπιστωτικών και Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων.

Οι εταιρείες που αξιολογήθηκαν, τοποθετήθηκαν σε 6 διαφορετικές βαθμίδες σύμφωνα με την επίδοσή τους, ενώ αξιοσημείωτο είναι πως και οι 4 ελληνικές τράπεζες τοποθετήθηκαν στην κορυφαία βαθμίδα που αποκαλείται Platinum. Πιο συγκεκριμένα σχετικά με την κατάταξη των 100 επιχειρήσεων ο όμιλος της Alpha Bank κατέλαβε την 1^η θέση, η Eurobank την 3^η, η ΕΤΕ την 8^η και η Τράπεζα Πειραιώς την 15^η.

(Capital, *Alpha Services and Holdings: Στην υψηλότερη κατάταξη της λίστας με τις 100 ελληνικές εταιρείες σε θέματα διαφάνειας ESG*)

(Forbes/Capital, *Η πρώτη ελληνική λίστα ESG των 100 τοπ εταιρειών*)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι επιδόσεις όλων των τραπεζών σύμφωνα με εξωτερικούς φορείς με τους οποίους συνεργάζονται. Τα στοιχεία είναι του 2021, έτος για το οποίο έχουν δημοσιοποιήσει στοιχεία όλες τις τράπεζες.

2021		Alpha Bank	Eurobank	ΕΤΕ	Τρ. Πειραιώς
MSCI ESG Rating		AA	BBB	BBB	BBB
ISS ESG Corp. Rating	E	1	2	2	1
	S	2	3	2	1
	G	6	-	2	4
CDP		B-	-	C	B
Sustainalytics ESG Risk Rating - 2022		20,7	12,1	-	-
FTSE4Good		✓	✓	✓	-
Bloomberg Gender-Equality Index		✓	-	✓	✓
ATHEX ESG Index		✓	✓	✓	✓

Συμπερασματικά, οι ελληνικές τράπεζες είναι πρωτοπόρες σε υιοθέτηση και εφαρμογή πολιτικών ESG στον ελληνικό επιχειρηματικό χώρο. Έχουν αποτελέσει το παράδειγμα για εταιρείες άλλων κλάδων στον να ακολουθήσουν μια πορεία προς τη βιώσιμη ανάπτυξη και επιχειρηματικότητα και συνεχίζουν να αποτελούν ηγέτιδες δυνάμεις τόσο από άποψη καινοτομιών στον χώρο του ESG όσο και από άποψη επιδόσεων.

Η Alpha Bank κατέχει την πρωτιά μεταξύ των ελληνικών τραπεζών σε επιδόσεις ESG, συμμετέχει σε μεγαλύτερο αριθμό δεικτών ESG από κάθε άλλη ελληνική τράπεζα και παρέχει την πιο άρτια πληροφόρηση για θέματα ESG σε πελάτες και επενδυτές της.

4. Ποιοτική μελέτη της Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΕΒΕ) της ΕΤΕ

Από το 2007, η ΕΤΕ δημοσιεύει εκθέσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) οι οποίες από το 2019 μετονομάστηκαν σε ΕΒΕ (Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης).

Στην συνέχεια θα μελετήσουμε την έκθεση του 2020 (*Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, (2020), Ετήσια Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης, Αθήνα*).

4.1 Το αποτύπωμα της ΕΤΕ στο Περιβάλλον

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) αναγνωρίζουν τη σημασία του ρόλου τους στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων των εργασιών τους στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Και οι δύο οργανισμοί έχουν εφαρμόσει πολιτικές, συστήματα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος, τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων και τη μετάβαση σε μια οικονομία καθαρού μηδενικού άνθρακα. Η ΕΤΕπ δεσμεύεται να μειώσει τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρηματοδότησης και της λειτουργίας της και επικεντρώνεται στην προώθηση βιώσιμων χρηματοοικονομικών και επενδύσεων, πράσινων τραπεζών και στην ενσωμάτωση της αξιολόγησης περιβαλλοντικού, κοινωνικού και διακυβέρνησης (ESG) στις πιστωτικές διαδικασίες της. Η Εθνική έχει αναπτύξει Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης, Κώδικα Δεοντολογίας και Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που συμμορφώνεται με το πρότυπο ISO 14001. Και οι δύο οργανισμοί δίνουν μεγάλη έμφαση στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και στην αποτελεσματική διαχείριση των απορριμμάτων, στην ανάλυση των περιβαλλοντικών κινδύνων στις επενδυτικές και πιστωτικές διαδικασίες, στην εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προμήθειες και στην προώθηση θετικών για τη φύση δραστηριοτήτων για την προστασία της βιοποικιλότητας.

Η ΕΤΕ ακολουθεί πολιτική ανάλυσης και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών κινδύνων στις επενδυτικές και πιστωτικές διαδικασίες της. Δεσμεύεται στη μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων μέσω της χρηματοδότησης και των λειτουργιών της και στη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών άνθρακα, πιο κυκλική και λιγότερο εξαρτώμενη από τους πόρους. Η Εθνική έχει επίσης ένα πλαίσιο πράσινων ομολόγων. Τα έσοδα από το ομόλογο χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση έργων πράσινης

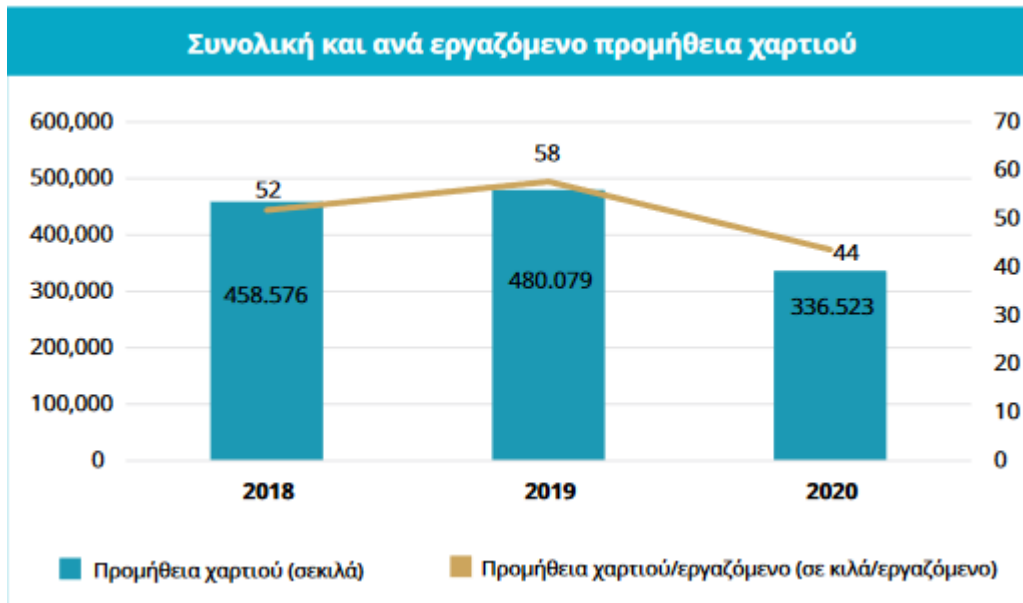
οικονομίας, με έμφαση στον ενεργειακό τομέα και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Εθνική υποστηρίζει έργα προστασίας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων έργων υποδομής και προγραμμάτων χρηματοδότησης περιβαλλοντικών προγραμμάτων. Δεν χρηματοδοτεί δραστηριότητες που απαγορεύονται από τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αξιολογεί τους περιβαλλοντικούς κινδύνους μέσω εξειδικευμένων συμβούλων όποτε απαιτείται. Η υπεύθυνη χρηματοδότηση της Εθνικής περιλαμβάνει τη χρήση ενός μοντέλου αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας επιχειρήσεων και του συστήματος CreditLens που αναπτύχθηκε από τη Moody's Analytics για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρειών του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της. Τα επιλέξιμα περιουσιακά στοιχεία αναμένεται να συμβάλουν στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 7, 9 και 13 των Ηνωμένων Εθνών.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) έχει εφαρμόσει το Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστώσεων για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών κινδύνων των επιχειρήσεων σε διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται ετησίως και περιλαμβάνει επισκέψεις υπευθύνων σχέσεων πελατών σε επαγγελματικούς χώρους. Η Εθνική έχει επίσης διορίσει την Sustainalytics, μια δευτερεύουσα εταιρεία παροχής συμβουλών, για να γνωμοδοτήσει σχετικά με το Πλαίσιο Έκδοσης Πράσινων Ομολόγων. Η τράπεζα απαιτεί τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική και υγειονομική νομοθεσία ως προϋπόθεση για την εκταμίευση του δανείου και η μη συμμόρφωση μπορεί να οδηγήσει σε καταγγελία του δανείου. Η Εθνική βρίσκεται στη διαδικασία υλοποίησης της πρωτοβουλίας ESG, η οποία στοχεύει στην ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών παραγόντων και παραγόντων διακυβέρνησης στις διαδικασίες διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και αναφοράς. Η τράπεζα χρησιμοποιεί εξειδικευμένους τεχνικούς και περιβαλλοντικούς συμβούλους για ελέγχους έργων και εκταμιεύει δάνεια μόνο εφόσον πληρούνται οι περιβαλλοντικοί όροι και έχουν εκδοθεί σχετικές άδειες και πιστοποιητικά. Η Εθνική επίσης αξιολογεί εκ νέου τις διαδικασίες της για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των κλιματικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών κινδύνων και θα προβεί σε σχετικές γνωστοποιήσεις. Η τράπεζα έχει θέσει στρατηγικό στόχο τη χρηματοδότηση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με επίκεντρο την επένδυση στην καινοτομία και τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων. Η τράπεζα διαθέτει εξειδικευμένη ομάδα που ασχολείται με τη χρηματοδότηση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και παρέχει συμβουλές σε

επενδυτές. Τα δάνεια για τη χρηματοδότηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της διαχείρισης αποβλήτων συμβάλλουν στον περιορισμό των εκπομπών ρύπων CO.

Η ΕΤΕ δεσμεύεται για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος στις χρηματοδοτικές και επενδυτικές της δραστηριότητες. Το 2020, η τράπεζα χρηματοδότησε έργα αιολικής, φωτοβολταϊκών, υδροηλεκτρικών και άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ). Η Εθνική ακολουθεί επίσης την αρχή της προφύλαξης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και έχει ενσωματώσει περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς όρους στις χρηματοδοτικές της συμβάσεις. Οι εργαζόμενοι της τράπεζας είναι εκπαιδευμένοι και ευαισθητοποιημένοι σε θέματα βιωσιμότητας, ενώ έχει ορίσει στελέχη περιβαλλοντικής διαχείρισης σε όλες τις μονάδες της. Η τράπεζα εστιάζει σε σχετικά νέα πλοία σε μια προσπάθεια να εκσυγχρονίσει τον στόλο με πλοία λιγότερο ενεργοβόρα και να συμμορφωθεί με τους διεθνείς περιβαλλοντικούς κανονισμούς. Το 2020, η Εθνική παρακολούθησε τη συμμόρφωση των ενυπόθηκων πλοίων της με τους νέους κανονισμούς και επέλυσε 8 καταγγελίες για περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Η τράπεζα έχει δεσμευτεί για την αποτελεσματική διαχείριση της ενέργειας και τον περιορισμό της κατανάλωσής της όπως αποτυπώνεται στην Πολιτική Αειφορίας και στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Κατά το 2020 δεν σημειώθηκαν περιστατικά μη συμμόρφωσης με περιβαλλοντικούς νόμους ή κανονισμούς και δεν επιβλήθηκαν πρόστιμα. Μερικές από τις ενέργειες που έχει αναλάβει η Εθνική για τη μείωση της κατανάλωσης και των εκπομπών ενέργειας περιλαμβάνουν: αντικατάσταση κλιματιστικών και φωτιστικών με ενεργειακά αποδοτικά, ενεργειακή αναβάθμιση του υπολογιστικού της κέντρου, ενεργειακούς ελέγχους και κεντρική απενεργοποίηση σταθμών εργασίας. Η Εθνική πέτυχε επίσης την πιστοποίηση LEED για το κτιριακό της συγκρότημα στον Γέρακα και πιστοποίησε ένα από τα υποκαταστήματά της ως Climate Neutral. Η Τράπεζα διαθέτει λεωφορεία εξυπηρέτησης για τους υπαλλήλους της για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και έχει λάβει μέτρα για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών στις δραστηριότητές της.

Σχήμα 2 – Συνολική και ανά εργαζόμενο προμήθεια χαρτιού

Επίσης, εστιάζει στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων καθώς αποτελεί κρίσιμο φυσικό πόρο. Η κατανάλωση νερού της τράπεζας επικεντρώνεται κυρίως στους χώρους υγιεινής και την καθαριότητα των χώρων εργασίας και η τράπεζα έχει λάβει μέτρα για την αποφυγή διαρροών μέσω τακτικών ελέγχων και συντήρησης. Η διαχείριση απορριμμάτων της τράπεζας περιλαμβάνει τη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και την προσφορά ηλεκτρονικής τιμολόγησης στους πελάτες, με τους χάρτινους λογαριασμούς για πάνω από 1,35 εκατομμύρια λογαριασμούς πελατών να αντικαθίστανται από ηλεκτρονικούς. Η τράπεζα προμηθεύεται επίσης ανακυκλώσιμο χαρτί πιστοποιημένο από EU Ecolabel, FSC ή PEFC και εφαρμόζει περιβαλλοντικά κριτήρια στη διαδικασία προμηθειών της, συμπεριλαμβανομένης της χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας και της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία. Η τράπεζα έχει επίσης ενσωματώσει όρους και κανόνες εταιρικής ευθύνης σε όλες τις διαδικασίες προμηθειών της για να μειώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έχει εφαρμόσει φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές στις δραστηριότητές της, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υπηρεσιών διαχειριζόμενης εκτύπωσης για τις κεντρικές υπηρεσίες και το δίκτυο καταστημάτων της, την ανακύκλωση τόνερ και άλλου εξοπλισμού μέσω συνεργαζόμενων εταιρειών και τη φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των απορριμμάτων που προέρχονται από τα αναλώσιμα των συσκευών της. Η τράπεζα μείωσε επίσης την κατανάλωση ενέργειας εφαρμόζοντας

μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας και παράγοντας ηλεκτρική ενέργεια από φωτοβολταϊκά πάνελ. Έχει θέσει προδιαγραφές για τον καθαρισμό των υλικών δόμησης και συντήρησης ώστε να είναι φιλικό προς το περιβάλλον. Η συνολική κατανάλωση ενέργειας εντός του οργανισμού μειώθηκε κατά 10,2% το 2020 σε σύγκριση με το 2019 και 18,9% σε σύγκριση με το 2018. Η τράπεζα καταναλώνει κυρίως ηλεκτρική ενέργεια (στο 86,78% της συνολικής ενεργειακής της κατανάλωσης), ενώ χρησιμοποιεί και πετρέλαιο θέρμανσης και φυσικό αέριο. Η τράπεζα παρήγαγε 95,28 MWh ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά πάνελ το 2020, η οποία πωλήθηκε στο δίκτυο. Η τράπεζα δεν έχει υπολογίσει τη συνολική κατανάλωση καυσίμου από ανανεώσιμες πηγές καθώς δεν είναι γνωστό πόση ενέργεια έχει καταναλωθεί καθώς τροφοδοτείται στο δίκτυο.

Σύνολο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου				
		2018	2019	2020
Άμεσες εκπομπές (Scope 1)¹				
Φυσικό αέριο	tCO ₂ e	2.568,57	1.678,31	531,35
Πετρέλαιο θέρμανσης	tCO ₂ e	290,94	516,11	839,28
Καύσιμα κίνησης	tCO ₂ e	803,40	727,63	531,12
Σύνολο	tCO₂e	3.662,91	2.922,05	1.901,75
Έμμεσες εκπομπές (Scope 2)²				
Ηλεκτρική ενέργεια (100% CO ₂)	tCO ₂	55.290,84	52.218,86	50.844,46
Σύνολο	tCO₂	55.290,84	52.218,86	50.844,46
Άλλες έμμεσες εκπομπές (Scope 3)³				
Επαγγελματικά ταξίδια	tCO ₂ e	182,03	146,77	17,95
Μετακινήσεις εργαζομένων	tCO ₂ e	n/a	n/a	4,68
Σύνολο	tCO₂e	182,03	146,77	22,63
Σύνολο εκπομπών (Scope 1, 2 και 3)	tCO₂e	59.135,78	55.287,68	52.768,84
Ένταση εκπομπών				
Ένταση εκπομπών (Scope 1)	kgCO ₂ e/ΥΠΑ	413,74	351,03	246,62
Ένταση εκπομπών (Scope 2)	kgCO ₂ /ΥΠΑ	6.245,43	6.273,28	6.593,75
Ένταση εκπομπών (Scope 3)	kgCO ₂ e/ΥΠΑ	20,56	17,63	2,93
Σύνολο Έντασης Εκπομπών (Scope 1, 2 και 3)	kgCO₂e/ΥΠΑ	6.679	6.641	6.843

Σχήμα 3 – Σύνολο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων το 2020 κατάφερε να μειώσει τις εκπομπές της κατά 4,6% σε σύγκριση με το 2019 και 10,8% σε σύγκριση με το 2018. Ο δείκτης έντασης αερίων θερμοκηπίου για τον οργανισμό ήταν 6,8 t/CAA το 2020. Η τράπεζα εφάρμοσε επίσης διάφορα μέτρα για τη μείωση της ανθρώπινης κίνησης και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως 201 συνεδρίες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, 254 ψηφιακές εκδηλώσεις, εγκατάσταση 33 συστημάτων τηλεδιάσκεψης, ταχεία αύξηση των προγραμμάτων ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης εξ αποστάσεως και μείωση της κατανάλωσης νερού με την προσθήκη συστημάτων ελέγχου ροής στις βρύσες τουαλέτας. Η ένταση της κατανάλωσης νερού μειώθηκε σημαντικά το 2020 λόγω απομακρυσμένων εργασιών και το νερό που χρησιμοποιούσε η τράπεζα ήταν εξ ολοκλήρου από τρίτους. Η τράπεζα κατέβαλε επίσης προσπάθειες να μειώσει τα απόβλητά της ανακυκλώνοντας μη επικίνδυνα και επικίνδυνα απόβλητα.

Το 2021, η Τράπεζα προέβη σε διάφορες ενέργειες για τη μείωση των περιβαλλοντικών της επιπτώσεων και την επίτευξη του καθαρού μηδενός. Αυτά τα Ενέργειες περιλαμβάνονται :

- Πρωτοβουλίες ανακύκλωσης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης νέων κάδων ανακύκλωσης, μιας ενημερωτικής εκστρατείας για το προσωπικό και της χρήσης 100% φιλικών προς το περιβάλλον και ανακυκλώσιμων υλικών
- Προσπάθειες εξοικονόμησης ενέργειας, όπως εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ, συστήματα παρακολούθησης και ανάλυσης και μετάβαση σε ηλεκτρικά οχήματα
- Απόκτηση πιστοποιητικού LEED για κτίριο διοίκησης και αναβάθμιση ανελκυστήρων με ενεργειακά αποδοτική τεχνολογία
- Η αποκλειστική χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εστίαση στην επέκταση του μεριδίου αγοράς της στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω της χρηματοδότησης έργων στον ενεργειακό τομέα.

4.2 Το αποτύπωμα της ΕΤΕ στην Κοινωνία

Η ΕΤΕ προσφέρει ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, με στόχο την κάλυψη των διαρκώς μεταβαλλόμενων αναγκών των πελατών της. Η Εθνική συμμετείχε ενεργά στην εκμετάλλευση προγραμμάτων που παρέχουν ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης για επιχειρήσεις κατά την πανδημία Covid-

19, σε συνεργασία με την Ελληνική Τράπεζα Ανάπτυξης, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Η τράπεζα συμμετείχε στην έναρξη του προγράμματος «Εγγυητικό Ταμείο Επιχειρήσεων -19» της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, δίνοντας συνολικά δάνεια 1,38 δισ. ευρώ για την κάλυψη αυξημένων αναγκών ρευστότητας των επιχειρήσεων. Η Εθνική συμμετείχε επίσης στη διάθεση δύο προγραμμάτων του ΤΕΡΠΙΧ II για την οικονομική στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων και κατέληξε σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τη χρηματοδότηση δύο ακόμη προγραμμάτων παροχής ρευστότητας σε ΜΜΕ και μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Η Εθνική συμμετείχε επίσης στην υλοποίηση του Ταμείου Εγγύησης Αγροτικής Ανάπτυξης, του Ταμείου Υποδομών και του Ταμείου Εγγύησης Επενδύσεων για τη χρηματοδότηση επενδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η ΕΤΕ διοργανώνει Διαγωνισμό Καινοτομίας & Τεχνολογίας που έχει διεξαχθεί 11 φορές και έχουν συμμετάσχει πάνω από 6.786 άτομα με 3.951 προτάσεις. Το 23% των νικητών είναι ακόμη σε λειτουργία και το 19% έχει χρηματοδοτηθεί από επιχειρηματικά κεφάλαια. Η Εθνική προσφέρει επίσης υποστήριξη στην επιχειρηματικότητα και την καινοτομία μέσω προπονητικών συνεδριών, bootcamps και άλλων εκδηλώσεων. Η Εθνική προσφέρει επίσης ειδικά τραπεζικά προϊόντα και ηλεκτρονικές υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες καινοτόμων επιχειρήσεων από το 2018. Η ψηφιακή στρατηγική της τράπεζας εστιάζει στην υποστήριξη της ψηφιοποίησης και προσφέρει αναβαθμισμένα ψηφιακά δίκτυα για να παρέχει στους πελάτες έξυπνες ψηφιακές λύσεις και υψηλή εμπειρία εξυπηρέτησης συναλλαγών. Η Εθνική διοργανώνει επίσης θεματικά εργαστήρια σε διάφορους τομείς καινοτομίας και διαθέτει δομές υποδοχής για startups σε 5 πόλεις που στελεχώνονται από 11 πρεσβευτές τραπεζών που παρέχουν ατομική υποστήριξη. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από διάφορους οργανισμούς και πανεπιστήμια, ενώ συνεργάζεται και με φορείς όπως το Ίδρυμα Ωνάση, η Τράπεζα της Ελλάδος και το EIT Food (*Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, A digital reboot for the Greek Economy, Sectoral Report*).

Η τράπεζα έχει ψηφιακή παρουσία μέσω του δικτύου i -bank Pay Spot των μικρών καταστημάτων λιανικής και των κέντρων Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Πληρωμών (APS), τα οποία υποστηρίζουν την πληρωμή περισσότερων από 250 ειδών λογαριασμών για δημόσιους και οργανισμούς. Το 2020, το δίκτυο APS επεκτάθηκε κατά 67% και υπήρχαν 354 κέντρα APS. Η Εθνική αναγνωρίστηκε για την ψηφιακή της παρουσία και έλαβε 8 βραβεία το 2020. Τα ψηφιακά κανάλια της Εθνικής, συμπεριλαμβανομένου του mobile και του internet banking, έχουν σημειώσει ραγδαία ανάπτυξη στη χρήση, με εγγεγραμμένους χρήστες να ξεπερνούν τα 3 εκατομμύρια και τους ενεργούς χρήστες να αυξάνονται κατά 45%. Οι συναλλαγές χρημάτων μέσω αυτών των καναλιών αυξήθηκαν

κατά 120% το 2020 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Η Τράπεζα έχει επίσης ισχυρή παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με περισσότερους από 75.349 ακόλουθους στο LinkedIn και 73.767 φίλους στο Facebook. Η Εθνική έχει επίσης αντικαταστήσει τους χάρτινους λογαριασμούς με ηλεκτρονικούς για περισσότερους από 1,35 εκατομμύρια λογαριασμούς πελατών μέσω της υπηρεσίας κινήσεων κίνησης i -bank για την προστασία του περιβάλλοντος. Ως απάντηση στην πανδημία του Covid-19, η Εθνική αύξησε το όριο για ανέπαφες συναλλαγές το 2020 για να περιορίσει τον αντίκτυπο του στις καθημερινές συναλλαγές.

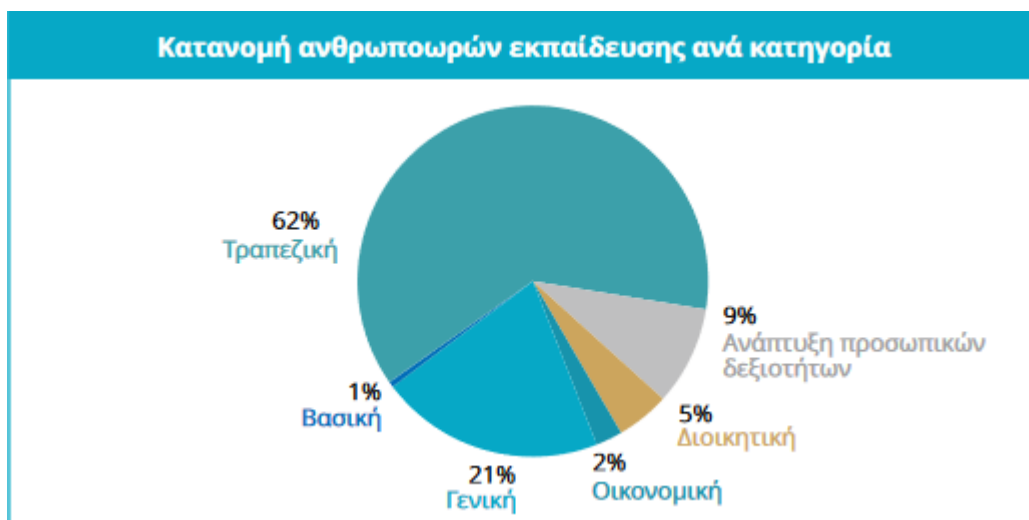
Χρηματοδοτήσεις NBG Business Seeds		
	€ εκατ.	% του συνόλου
Επενδύσεις	2,33	43%
Σύνολο δανείων	2,64	48%
Grants Διαγωνισμού	0,49	9%

Πίνακας 1 - Χρηματοδοτήσεις NBG

Ενισχύει επενδύσεις στην τεχνολογία και υποδομές φιλικές προς τις μη προνομιούχες και ειδικές ομάδες πληθυσμού. Τα ATM και το internet banking της Εθνικής πληρούν τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία και παρόμοιες τεχνολογίες σχεδιάζονται για το mobile banking. Η παροχή χρηματοδότησης από την Εθνική σε διάφορους τομείς έχει θετικό αντίκτυπο στη στεγαστική πίστη, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική σύγκλιση. Οι τομείς του εταιρικού χαρτοφυλακίου που επηρεάζουν την απασχόληση περιλαμβάνουν τις κατασκευές και τη μηχανική, ενώ η καταναλωτική τραπεζική έχει δυνητικό θετικό αντίκτυπο στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η κεφαλαιακή ανθεκτικότητα της Εθνικής αξιολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών το 2021 και η τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες για υπεύθυνες προμήθειες. Η Εθνική αξιολογεί τακτικά τους προμηθευτές της για να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη δεοντολογική συμπεριφορά, την προστασία του περιβάλλοντος και τα εργασιακά δικαιώματα. Ο κανονισμός προμηθειών της Τράπεζας αναθεωρήθηκε το 2020 και ο Κώδικας Δεοντολογίας Προμηθευτών και οι σχετικές διαδικασίες ελέγχου βρίσκονται σε εξέλιξη το 2021. Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία αποτελούν επίσης προτεραιότητες για την Εθνική και οι προμηθευτές της πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) παρέχει μια σειρά από βιώσιμα προϊόντα, όπως Πράσινο Δάνειο, Estia Green, Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον II», δάνεια για

ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έκδοση πράσινων ομολόγων και περιβαλλοντικά οφέλη μέσω του δείκτη ΧΑ Α-S5. Η συνολική αξία αυτών των προϊόντων το 2020 ήταν 0,17 εκατ. ευρώ για το Green Loan, 15,5 εκατ. ευρώ για το Estia Green, 31,4 εκατ. ευρώ για το "Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ", 510 εκατ. ευρώ για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και 500 εκατ. ευρώ για το πράσινο ομόλογο . Η Εθνική εστιάζει επίσης στη συνεχή απασχόληση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της μέσω προγραμμάτων επιλογής και ανάπτυξης και παρέχοντας υπηρεσίες υποστήριξης για τους εργαζόμενους που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα Εθελούσιας Αποχώρησης. Το 2020, η Εθνική διεξήγαγε έρευνα εργασιακής εμπειρίας με ποσοστό δέσμευσης εργαζομένων 79% και το 80% των εργαζομένων αισθάνεται περήφανο που εργάζεται στην Εθνική. Η τράπεζα είχε 10.460 υπαλλήλους στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με την πλειοψηφία (7.711) στην Ελλάδα.

Σχήμα 4 - Κατανομή ανθρωποωρών εκπαίδευσης ανά κατηγορία

Η ΕΤΕ εφαρμόζει στοχευμένα και δομημένα προγράμματα για την παροχή ευκαιριών απασχόλησης και ανάπτυξης στους νέους, συνδέοντας την αγορά εργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το πρόγραμμα ΙΚΥ-ΕΤΕ 2014 είχε 99 συμμετέχοντες, με 76 να απασχολούνται στην τράπεζα μετά την ολοκλήρωσή τους. Η Τράπεζα πρόσφερε επίσης 2 θέσεις πρακτικής άσκησης επί πληρωμή στον τομέα της Λιανικής Τραπεζικής μέσω του Προγράμματος «Live a Legacy» της Mastercard, με στόχο την υποστήριξη της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η Τράπεζα ανακοίνωσε επίσης πρόγραμμα, το οποίο παρείχε σε 26 πτυχιούχους Πληροφορικής πρακτική άσκηση επί πληρωμή διάρκειας 6 έως 12 μηνών. Σε όλους τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης χορηγείται άδεια μητρότητας/πατρότητας, με 180 γυναίκες υπαλλήλους της τράπεζας να δικαιούνται και να λαμβάνουν άδεια τοκετού και μητρότητας το 2020. Η Τράπεζα διαθέτει επίσης

πρόγραμμα γονικής άδειας, με 2.621 εργαζόμενους να είναι δικαιούχοι το 2020. Εργαζόμενες που λαμβάνουν άδειες των παραπάνω κατηγοριών συνεχίζουν να απασχολούνται από την Τράπεζα και μετά το 12μηνο μετά τη λήξη της άδειας. Η Τράπεζα έχει χαμηλό ποσοστό αποχώρησης εργαζομένων και παρέχει εργασιακά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της νόμιμης άδειας για υπαλλήλους που έχουν παιδί και ειδική ετήσια άδεια για εργαζόμενους με αναπηρία. Η Τράπεζα χορηγεί επίσης πρόσθετη άδεια μετ' αποδοχών σε εργαζόμενους γονείς με παιδιά ηλικίας έως 4 ετών. Η πλειοψηφία των εργαζομένων που χρησιμοποίησαν γονική άδεια επέστρεψαν στην εργασία τους μετά το τέλος της άδειας.

Συμμετοχές σε προγράμματα που οδηγούν σε απόκτηση διεθνούς επαγγελματικής πιστοποίησης (με Αυτοεκπαίδευση)		
2018	2019	2020
6 ^(m)	3 ^(m)	2 ^(B)

Πίνακας 2 - Συμμετοχές σε προγράμματα

Η Τράπεζα υιοθέτησε στρατηγική ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (ασύγχρονης και σύγχρονης) το 2020 ως απάντηση στην πανδημία του COVID-19. Αυτό επέτρεψε στην τράπεζα να συνεχίσει να παρέχει εκπαιδευτική υποστήριξη στους υπαλλήλους της προστατεύοντας παράλληλα την υγεία και την ασφάλειά τους. Η τράπεζα χρησιμοποίησε νέες εκπαιδευτικές τεχνολογίες για την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών της προγραμμάτων, με εστίαση σε θέματα όπως οι Βασικές Πιστοποιήσεις, τα Στεγαστικά Δάνεια και η Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Συνολικά διατέθηκαν 78 μαθήματα e-Learning, με την πλειονότητα των θεματικών ενοτήτων που αναπτύχθηκαν από την Υποδιεύθυνση e- Learning . Η τράπεζα παρείχε επίσης εξωεταιρική εκπαίδευση σε θέματα όπως εργασιακά ζητήματα, απομακρυσμένη διαχείριση ομάδας, ψηφιακά θέματα και θέματα ασφάλειας και νέες εκπαιδευτικές μέθοδοι. Η τράπεζα σημείωσε υψηλό ποσοστό συμμετοχής σε συνεδρίες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με το 89% των εργαζομένων να ολοκληρώνουν την εκπαίδευσή τους το 2020. Η τράπεζα υποστηρίζει επίσης οικονομικά τους υπαλλήλους της για συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών που οδηγούν σε επαγγελματικές πιστοποιήσεις, με συνολικά 14 υπαλλήλους να συμμετέχουν το 2020.

Η Εθνική Ακαδημία ιδρύθηκε για να προσφέρει συνεχή εκπαίδευση στους εργαζομένους με βάση τις θέσεις και τις ανάγκες τους, όπως αυτές καθορίζονται από την ανάλυση κενού

δεξιοτήτων. Η εκπαίδευση καλύπτει έξι βασικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων, των ψηφιακών δεξιοτήτων, των τεχνικών δεξιοτήτων, των δεξιοτήτων συμπεριφοράς, των υποχρεωτικών γνώσεων και των ηγετικών δεξιοτήτων. Το 2020 πραγματοποιήθηκε η ετήσια αξιολόγηση των εργαζομένων της Τράπεζας και πραγματοποιήθηκαν 50 διαδραστικές εκδηλώσεις για την προετοιμασία των εργαζομένων για το νέο Σύστημα Αξιολόγησης και Ανάπτυξης. Η Τράπεζα ανταποκρίθηκε επίσης άμεσα στην πανδημία Covid-19 εφαρμόζοντας πρωτόκολλα για την προστασία των εργαζομένων και την παρακολούθηση των εξελίξεων. Η Τράπεζα έχει λάβει μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, όπως τηλεργασία, παροχή προστατευτικών масκών, μονάδες καθαρισμού/απολύμανσης και εφαρμογή κοινωνικής απόστασης. Η Τράπεζα υποστηρίζει επίσης την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων παρέχοντας υποστήριξη μέσω e-mail, τοποθετώντας προστατευτικές οθόνες και βελτιώνοντας τα συστήματα κλιματισμού για τη διασφάλιση του κατάλληλου αερισμού.

Έχει κάνει σημαντικά βήματα στο να παρέχει στους εργαζομένους της διάφορες κοινωνικές παροχές, συμπεριλαμβανομένων ασφαλιστικών προγραμμάτων, πληρωμής περίθαλψης βαρέως πασχόντων εργαζομένων, ιατρικής βοήθειας και κατασκηνωτικών προγραμμάτων για παιδιά. Η τράπεζα προσφέρει επίσης ψυχολογική υποστήριξη στους εργαζομένους της μέσω μιας ανώνυμης συμβουλευτικής υπηρεσίας που παρέχεται από οργανισμό ψυχικής υγείας. Το Ταμείο Υγείας Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας (ΤΥΠΕΤ) παρείχε σημαντικές και πολυδιάστατες πρωτοβουλίες το 2020, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19, των εμβολιασμών κατά της γρίπης, των αναβαθμίσεων κτιρίων και της οικονομικής στήριξης από την Εθνική Τράπεζα. Η ΑΟΠΕΤΕ, ο ασφαλιστικός οργανισμός προσωπικού της Εθνικής, εξελίσσεται και εκσυγχρονίζεται διαρκώς με στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών της. Το 2020 έκλεισε θετικά και οι εξελίξεις σχετικά με την προοπτική αποτελεσματικής αντιμετώπισης της πανδημίας με εμβόλια δημιουργούν αισιοδοξία για το μέλλον.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αξιοκρατικό σύστημα για την αξιολόγηση της απόδοσης, των προαγωγών και των αμοιβών των εργαζομένων και παρέχει συνεχείς ευκαιρίες εκπαίδευσης και εξέλιξης στο προσωπικό. Η Τράπεζα αντιτίθεται σθεναρά στις διακρίσεις και διασφαλίζει την ίση αμοιβή για άνδρες και γυναίκες. Οι πολιτικές αποδοχών της Τράπεζας είναι σύμφωνες με το κανονιστικό πλαίσιο και ο κατώτατος μισθός κυμαίνεται

από 129,69% έως 146,46% του κατώτατου μισθού που ορίζει η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ). Η Τράπεζα απασχολεί ειδικές ομάδες πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, και έχει λάβει μέτρα για να κάνει τις εγκαταστάσεις της προσβάσιμες. Διαθέτει επίσης εσωτερικά κανάλια επικοινωνίας, όπως το εσωτερικό δίκτυο « myNBG » και την ιστοσελίδα επικοινωνίας, για την παροχή πληροφοριών σε όλους τους εργαζόμενους. Η ομάδα διαχείρισης της Τράπεζας επισκέπτεται το δίκτυο καταστημάτων και επικοινωνεί με τους υπαλλήλους για τη συλλογή σχολίων και τη βελτίωση της επικοινωνίας. Έχουν επίσης καθιερωθεί πρωινά CEO και ετήσια συνάντηση δικτύου για τη σύνδεση των εργαζομένων με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τη συζήτηση της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων της τράπεζας.

Συνεπώς έχει λάβει μέτρα για τη διασφάλιση της ασφάλειας των συναλλαγών που πραγματοποιούνται σε εναλλακτικά δίκτυα, όπως ειδικό τμήμα πρόληψης απάτης που συνδυάζει πληροφορίες από όλα τα εναλλακτικά κανάλια και βρίσκεται σε επαφή με τη Δίωξη Οικονομικού Εγκλήματος. Το 2020 αποτράπηκαν παράνομες συναλλαγές ύψους 5.475.828 €. Η Εθνική έχει επίσης εφαρμόσει πολιτική διαχείρισης προσωπικών δεδομένων, καθώς και πολιτικές ασφάλειας και διακυβέρνησης δεδομένων, με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται όλοι οι εργαζόμενοι. Η τράπεζα διαθέτει υποχρεωτικά διαδικτυακά σεμινάρια για τα θέματα αυτά και ειδικό χώρο στον ιστότοπό της για την ασφάλεια των συναλλαγών δήλωση απορρήτου. Επιπρόσθετα, η Εθνική ακολουθεί διαδικασία ελέγχου για την τοποθέτηση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εισαγωγής, Τροποποίησης, Κατάργησης Προϊόντων και Υπηρεσιών. Ακολουθείται ειδική διαδικασία για την εισαγωγή, τροποποίηση και κατάργηση προϊόντων και υπηρεσιών για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις και την παροχή της καλύτερης εξυπηρέτησης στους πελάτες.

Επίσης έχει συστήσει Επιτροπή Στρατηγικής Επικοινωνίας για την προώθηση της εταιρικής ταυτότητας, των προϊόντων και των υπηρεσιών της και τη διαχείριση της ιστοσελίδας και των εναλλακτικών δικτύων της. Η επιτροπή διασφαλίζει τη συμμόρφωση της τράπεζας με τους σχετικούς κανονισμούς που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την προστασία των καταναλωτών. Η τράπεζα έχει μια Πολιτική Διαχείρισης Παραπόνων Πελατών για τη διαχείριση παραπόνων πελατών και μια Διεύθυνση Συμπεριφοράς Πελατών που είναι υπεύθυνη για την ανταπόκριση σε παράπονα. Το 2020, η τράπεζα είχε συνολικά 8.899 καταγγελίες, συμπεριλαμβανομένων

τριών τεκμηριωμένων καταγγελιών για παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής. Η τράπεζα έκανε βελτιώσεις στους δείκτες εικόνας της το 2020, με υψηλότερο ποσοστό πελατών που εμπιστεύονται την τράπεζα και τη βλέπουν ως τράπεζα για όλους. Η εταιρική εικόνα της Εθνικής βασίζεται στη βεβαιότητα και την αξιοπιστία και κατέχει υψηλό ποσοστό του τραπεζικού κοινού που δηλώνει ότι συνεργάζεται με την τράπεζα. Η τράπεζα είναι επίσης η πρώτη τράπεζα που έρχεται στο μυαλό των ανθρώπων όταν τους ζητείται να ονομάσουν μια τράπεζα.

Η τράπεζα έχει υψηλά επίπεδα ικανοποίησης πελατών, με το 98% των βασικών πελατών της να δηλώνουν ικανοποιημένοι από την τράπεζα. Η Εθνική σημείωσε αύξηση στη χρήση των υπηρεσιών web-banking και mobile banking, με το 64% των πελατών να αξιολογεί θετικά τη συνολική εμπειρία του με την Εθνική, με τα ψηφιακά κανάλια να παρέχουν την πιο θετική εμπειρία. Η Εθνική έλαβε υψηλές βαθμολογίες από τις έρευνες της για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις το 2020, διατηρώντας την ισχυρή της θέση στα συνολικά μερίδια συνεργασίας. Η Εθνική Τράπεζα εστιάζει στην ανάκαμψη από την κρίση του COVID-19 μέσω του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης «ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ», το οποίο εστιάζει στον Άνθρωπο, τον Πολιτισμό και το Περιβάλλον. Η Εθνική στηρίζει το Εθνικό Σύστημα Υγείας, βοηθά στην κοινωνική ένταξη και επανένταξη, στηρίζει τον πολιτισμό και το περιβάλλον και παρέχει υποστήριξη στην εκπαίδευση, την έρευνα και την επιστημονική αριστεία μέσω της συνεργασίας της με το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών.

Η ΕΤΕ υποστηρίζει διάφορες εκδηλώσεις, οργανισμούς και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις, τον αθλητισμό, τον πολιτισμό και το περιβάλλον. Το 2020, η Εθνική υποστήριξε το κέντρο καινοτομίας και τεχνολογίας Thess INTEC καλύπτοντας μέρος του κόστους ολοκλήρωσης των μελετών και των απαιτούμενων αδειών. Η Εθνική στήριξε επίσης νεαρούς αθλητές, την Ελληνική Παραολυμπιακή Επιτροπή και τις εθνικές ομάδες βόλεϊ. Η Εθνική ήταν χορηγός του συνεδρίου Eco-Fest 2020 για τις πράσινες πόλεις και την αειφόρο ανάπτυξη και του 5ου Ετήσιου Συμποσίου Ενεργειακής Μετάβασης που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρεία Ενεργειακής Οικονομίας. Η Εθνική υποστήριξε πολιτιστικούς φορείς όπως η Εθνική Λυρική Σκηνή, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού και φιλοξένησε εκδηλώσεις από διάφορους συλλόγους και φορείς. Σημαντικές δωρεές βιβλίων έκανε και το Πολιτιστικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (MIET).

Το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΙΑΕΤΕ) είχε μια γεμάτη χρονιά το 2020 παρά τις προκλήσεις που θέτει η πανδημία. Το αρχείο παρέμεινε κλειστό για το κοινό για αρκετούς μήνες, αλλά τα μαθήματα συνεχίστηκαν διαδικτυακά και οι υπηρεσίες παρασχέθηκαν σε 134 ερευνητές στο αναγνωστήριο και 11 στη βιβλιοθήκη. Το αρχείο άρχισε επίσης να μετατρέπει τα εκπαιδευτικά του προγράμματα σε ψηφιακή μορφή. Η ΙΑΕΤΕ επεξεργάστηκε 1.000 αντικείμενα και κατέγραψε 548 φωτογραφικά έγγραφα από τις συλλογές της Εθνικής Τράπεζας, ενώ οι ψηφιοποιημένες συλλογές δέχθηκαν 13 εκατομμύρια επισκέψεις. Για το 2021, η ΙΑΕΤΕ στοχεύει να συμμετάσχει σε δράσεις που στοχεύουν στη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση, την προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας και την ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στη διαχείριση πελατειακών σχέσεων.

4.3 Το αποτύπωμα της ΕΤΕ στην διακυβέρνηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είναι υπεύθυνο για την επίβλεψη της Διοίκησης και τον έλεγχο της τράπεζας, με στόχο τη μεγιστοποίηση της μακροπρόθεσμης αξίας και την προστασία του εταιρικού συμφέροντος, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξελέγη από την Τακτική Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων το 2021 για τριετή θητεία και οκτώ από τα δώδεκα μέλη ορίστηκαν ως Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη. Οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου διέπονται από διάφορους νόμους και το Πλαίσιο Συνεργασίας με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η Τράπεζα προωθεί τη διαφορετικότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο και εφαρμόζει Πολιτική Διαφοροποίησης για να διασφαλίσει ποικίλα υπόβαθρα, εθνικότητες και εμπειρίες. Η Τράπεζα στοχεύει να διατηρήσει τουλάχιστον το 25% της εκπροσώπησης των γυναικών στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η σημερινή σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου είναι πολυεθνική με μέλη από επτά διαφορετικές εθνικότητες και ποικίλα ακαδημαϊκά και εργασιακά υπόβαθρα. Αναλυτικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Ο Όμιλος Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος λειτουργεί με διοικητικό συμβούλιο επικουρούμενο από διάφορες επιτροπές, συμπεριλαμβανομένων των επιτροπών Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, Ελέγχου, Στρατηγικής και Μετασχηματισμού, Συμμόρφωσης, Δεοντολογίας και Πολιτισμού, Διαχείρισης Κινδύνων και Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών. Η διαδικασία διορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί την Πολιτική Υποψηφιοτήτων, την Πολιτική και

Διαδικασία για την Αξιολόγηση της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, το Καταστατικό της Τράπεζας, τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη λάβετε υπόψη τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Το Διοικητικό Συμβούλιο διενεργεί ετήσια αυτοαξιολόγηση, με την υποστήριξη της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και επικουρούμενο από εξωτερικό σύμβουλο. Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) δικαιούται να διενεργεί ετήσια αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Η αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζεται και εγκρίνεται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία διορισμού, την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου και του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και την αμοιβή των μελών του διοικητικού συμβουλίου μπορείτε να βρείτε στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020 του Ομίλου της Εθνικής, που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Η τράπεζα υλοποίησε μια σειρά από δράσεις και πρωτοβουλίες το 2020 και το πρώτο εξάμηνο του 2021 σχετικά με θέματα εταιρικής διακυβέρνησης. Μερικά από αυτά πρωτοβουλίες είναι :

1. Αναθεώρηση της Πολιτικής Διακυβέρνησης του Ομίλου
2. Εισαγωγή του Πολυεπίπεδου Μοντέλου Επικουρικής Διακυβέρνησης
3. Εταιρικός Διακυβέρνηση Κώδικας
4. Πολιτική Αμοιβών της Τράπεζας και του Ομίλου
5. Πολιτική Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου
6. Πολιτική Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανώτατων Στελεχών
7. Πολιτική για την Αξιολόγηση της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου
8. Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση του Διοικητικού Συμβουλίου
9. Πολιτική για τον διορισμό και την αξιολόγηση των ανώτατων στελεχών
10. Πολιτική Αυτοαξιολόγησης
11. Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου
12. Κώδικας Δεοντολογίας Διοίκησης και Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών
13. Πολιτική για Δωρεές, Χορηγίες, Φιλανθρωπικές Συνεισφορές και Άλλες Δράσεις
14. Πολιτική καταγγελίας

15. Σύγκρουση συμφερόντων _ Πολιτική Πρόληψης
16. Πολιτική κατά της δωροδοκίας
17. Πολιτική για Συνδεδεμένες Δανειολήπτες
18. Ασφαλιστική κάλυψη κατά της απάτης
19. Πολιτική Ομίλου για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας
20. Αναθεώρηση του Κώδικα Δεοντολογίας και Δεοντολογίας
21. Θέσπιση Πολιτικής Ορισμού και Αξιολόγησης Ανώτατων Στελεχών
22. Αναθεωρημένη Πολιτική Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανώτατων Στελεχών
23. Επιτροπή Συμμόρφωσης , Δεοντολογίας και Πολιτισμού
24. Ενίσχυση του Διοικητικού Συμβουλίου
25. Πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης για τον Κώδικα Δεοντολογίας και Δεοντολογίας
26. Εκπαίδευση του Διοικητικού Συμβουλίου σε θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης και Covid-19
27. Διεξαγωγή της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων 2020 εξ αποστάσεως λόγω της κρίσης Covid-19.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) και ο Όμιλός της αποδίδουν μεγάλη σημασία στην υπεύθυνη διακυβέρνηση, την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων. Έχουν αναπτύξει πολιτικές όπως η Πολιτική Καταπολέμησης της Απάτης και η Πολιτική Πρόληψης Σύγκρουσης Συμφερόντων και έχουν ως στόχο να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση και επαγρύπνηση του προσωπικού τους, να ενθαρρύνουν την εμπιστευτική αναφορά και να αναπτύξουν συστήματα και διαδικασίες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης. Δίνουν επίσης προτεραιότητα στην πρόληψη της δωροδοκίας και της διαφθοράς και έχουν υιοθετήσει ένα σύνολο Κωδίκων και Πολιτικών, εφαρμόζουν διαδικασίες και εσωτερικές διασφαλίσεις και έχουν ανεξάρτητη παρακολούθηση από μονάδες εσωτερικού ελέγχου και εσωτερικών διασφαλίσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει πληροφορίες για την εφαρμογή αυτών των πολιτικών μέσω περιοδικών εκθέσεων.

Ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα για την αποθάρρυνση πρακτικών δωροδοκίας και διαφθοράς, όπως η διενέργεια αξιολογήσεων κινδύνου δωροδοκίας, η διαχείριση δώρων και επιχειρηματικής φιλοξενίας και η

αξιολόγηση τρίτων. Στους εργαζόμενους παρέχεται υποχρεωτική εκπαίδευση σχετικά με τον Κώδικα Δεοντολογίας και ενθαρρύνονται να αναφέρουν τα περιστατικά εμπιστευτικά. Δεν υπήρχαν εκκρεμείς ή ολοκληρωμένες αγωγές σχετικά με αντιανταγωνιστική συμπεριφορά ή οικονομικές απώλειες λόγω ηθικών παραβιάσεων το 2020. Ο Όμιλος έχει συγκεκριμένες αρχές και κανόνες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της δωροδοκίας και έχει λάβει μέτρα κατά των εργαζομένων που διαπιστώθηκε ότι εμπλέκονται σε τέτοιες υποθέσεις. Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας εντόπισε περιπτώσεις διαφθοράς σε 7 εργαζόμενους το 2020 και έλαβε τα απαραίτητα μέτρα. Η Τράπεζα δεσμεύεται να καταβάλλει τους κατάλληλους φόρους επί του εισοδήματός της και να υποστηρίζει τη δίκαιη κατανομή των φόρων προς όφελος της κοινωνίας. Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου της Εθνικής έχει θετικό αντίκτυπο στην ελληνική οικονομία και την κοινωνική ανάπτυξη.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) προσπαθεί συνεχώς να ενισχύει το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της (ΣΕΠ) για να διατηρεί καλή φήμη και κύρος στους ενδιαφερόμενους, πελάτες, επενδυτές, εποπτικές αρχές και αρχές. Η Τράπεζα ακολουθεί τους φορολογικούς νόμους και κανονισμούς της χώρας και έχει υιοθετήσει το πλαίσιο Φορολογικής Πολιτικής για πλήρη συμμόρφωση και φορολογική διαφάνεια. Το Τμήμα Φορολογίας της Τράπεζας διασφαλίζει την εκπλήρωση όλων των φορολογικών υποχρεώσεων και παρέχει φορολογική εποπτεία και βοήθεια σε εσωτερικές και εξωτερικές εταιρείες. Οι εξωτερικοί ελεγκτές αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του ICS της Τράπεζας κάθε τρία χρόνια. Η διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας βασίζεται στην αρχή των «τριών γραμμών άμυνας». Ο ρόλος της Μονάδας Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των κινδύνων συμμόρφωσης, την παροχή συμβουλών στη διοίκηση σχετικά με νόμους και κανονισμούς, τη διασφάλιση ενός ισχυρού περιβάλλοντος ελέγχου συμμόρφωσης, την προώθηση ηθικής συμπεριφοράς και την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών θεμάτων στη στρατηγική της Τράπεζας. Η Λειτουργία Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης εποπτεύεται και συντονίζεται από τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης και υπάγεται διοικητικά στον Διευθύνοντα Σύμβουλο και λειτουργικά στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Συμμόρφωσης, Δεοντολογίας και Πολιτισμού και της Επιτροπής Ελέγχου.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αντιμετώπισε συνεχείς προκλήσεις το 2020 και η Συμμόρφωση διαδραμάτισε ηγετικό ρόλο στη διαχείριση θεμάτων και στην προσαρμογή στο μεταβαλλόμενο ρυθμιστικό περιβάλλον. Η συμμόρφωση ήταν βασικός εταίρος σε όλα τα μεγάλα έργα και πρωτοβουλίες της τράπεζας και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς, στην προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, προστατεύοντας παράλληλα τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων. Η Τράπεζα υλοποίησε αρκετές πρωτοβουλίες για τη διατήρηση των βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης και παρακολούθησε τις ρυθμιστικές εξελίξεις. Ο Όμιλος υιοθέτησε πολιτικές για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ενημέρωσε τις πολιτικές του ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η Διεύθυνση Συμμόρφωσης για το Οικονομικό Έγκλημα ενίσχυσε τη μεθοδολογία που βασίζεται στον κίνδυνο για το οικονομικό έγκλημα και προέβη σε ενέργειες συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του Ν. 4557/2018.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) αναγνωρίζει τη σημασία της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων και έχει ιδρύσει τέσσερις εξειδικευμένες Διευθύνσεις και μια Διεύθυνση για τη μέτρηση, την ανάλυση και τη διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνει η τράπεζα. Αυτές οι Μονάδες συνεργάζονται με τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων των θυγατρικών. Οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της τράπεζας, οι οποίες αναφέρονται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, λειτουργούν ως ανεξάρτητα ελεγκτικά όργανα και συμπληρώνουν το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου αξιολογώντας την αποτελεσματικότητά του. Η Εθνική δίνει ιδιαίτερη σημασία στους κινδύνους που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και βρίσκεται στη διαδικασία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης της για την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη διακυβέρνηση, τις διαδικασίες, το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, την υποβολή εκθέσεων και πολλά άλλα. Η τράπεζα αναγνωρίζει τις ευκαιρίες ανάπτυξης που έρχονται με μια μετάβαση με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και σκοπεύει να τις εκμεταλλευτεί. Η Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Αειφορίας της Εθνικής είναι υπεύθυνη για θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και την κλιματική αλλαγή και αναφέρεται απευθείας στην Επιτροπή Συμμόρφωσης, Δεοντολογίας και Πολιτισμού του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων στη στρατηγική, το επιχειρηματικό μοντέλο και το σύστημα διαχείρισης κινδύνων της τράπεζας και για την εποπτεία των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα

και του περιβάλλοντος. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει τον κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο της δραστηριότητας της τράπεζας στα ενδιαφερόμενα μέρη και το λαμβάνει υπόψη κατά την ανάπτυξη της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής και των στόχων της.

Ο Όμιλος διαθέτει διοικητικό συμβούλιο που είναι υπεύθυνο για την επίβλεψη της διαχείρισης και τον έλεγχο της τράπεζας. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι πολυεθνικό και ποικιλόμορφο και ακολουθεί τις διαδικασίες διορισμών βάσει των σχετικών νόμων και κανονισμών. Η Εθνική έχει υλοποιήσει διάφορες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την εταιρική διακυβέρνηση και την ηθική συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών για την αποτροπή δωροδοκίας, απάτης και σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και υποχρεωτική εκπαίδευση για τον Κώδικα Δεοντολογίας. Η Τράπεζα δίνει προτεραιότητα στην υπεύθυνη διακυβέρνηση και έχει λάβει μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας. Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας εντόπισε διαφθορά σε 7 υπαλλήλους το 2020 και η Τράπεζα έλαβε τα απαραίτητα μέτρα. Η Εθνική δεσμεύεται να πληρώνει τους κατάλληλους φόρους και να υποστηρίζει τη δίκαιη κατανομή των φόρων προς όφελος της κοινωνίας. Η επιχειρηματική δραστηριότητα της Τράπεζας έχει θετικό αντίκτυπο στην ελληνική οικονομία και την κοινωνική ανάπτυξη.

Συμπεράσματα

Οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πρακτικές διακυβέρνησης (ESG) έχουν γίνει κύριος στόχος για τις επιχειρήσεις παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένου του τραπεζικού κλάδου. Τα τελευταία χρόνια, οι τράπεζες αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο τη σημασία της ενσωμάτωσης των πρακτικών ESG στις δραστηριότητές τους για τον μετριασμό των κινδύνων και τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας. Το έργο αυτό είχε ως στόχο να εξετάσει τις πρακτικές ESG των τραπεζών παγκοσμίως και στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ETE). Η μελέτη είχε ως στόχο να παράσχει πληροφορίες για την τρέχουσα κατάσταση των πρακτικών ESG στον τραπεζικό κλάδο και να εντοπίσει τομείς προς βελτίωση.

Πρακτικές ESG στον παγκόσμιο τραπεζικό κλάδο:

- Οι πρακτικές ESG αναγνωρίζονται όλο και περισσότερο ως απαραίτητες για τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας και τον μετριασμό των κινδύνων στον τραπεζικό κλάδο.
- Οι τράπεζες αντιμετωπίζουν πιέσεις από ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων επενδυτών, πελατών και ρυθμιστικών αρχών, να ενσωματώσουν τις πρακτικές ESG στις δραστηριότητές τους.
- Οι τράπεζες υιοθετούν διάφορες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών, κοινωνικών ζητημάτων και ζητημάτων διακυβέρνησης, όπως βιώσιμος δανεισμός, πράσινα ομόλογα και επενδύσεις κοινωνικού αντίκτυπου.
- Πολλές παγκόσμιες τράπεζες έχουν αναπτύξει ολοκληρωμένες στρατηγικές βιωσιμότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν δεσμεύσεις για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, την προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης και τη βελτίωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Πρακτικές ESG στον Ελληνικό Τραπεζικό Κλάδο:

- Ο τραπεζικός κλάδος στην Ελλάδα αντιμετωπίζει μοναδικές προκλήσεις λόγω της οικονομικής κρίσης της χώρας, η οποία είχε ως αποτέλεσμα υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων και σημαντική μείωση της δανειοδοτικής δραστηριότητας.
- Παρά αυτές τις προκλήσεις, οι ελληνικές τράπεζες αρχίζουν να αναγνωρίζουν τη σημασία των πρακτικών ESG, με ορισμένες τράπεζες να υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές δανεισμού και να συμμετέχουν σε εκδόσεις πράσινων ομολόγων.
- Η ελληνική κυβέρνηση έχει επίσης δείξει δέσμευση για την προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης, με την εισαγωγή ενός νέου νομικού πλαισίου για τα πράσινα ομόλογα και την ανάπτυξη εθνικής στρατηγικής για βιώσιμη χρηματοδότηση.

Πρακτικές ESG της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος:

- Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έχει κάνει σημαντικά βήματα για την ενσωμάτωση των πρακτικών ESG στις δραστηριότητές της.
- Η τράπεζα έχει αναπτύξει μια ολοκληρωμένη στρατηγική βιωσιμότητας, η οποία περιλαμβάνει δέσμευση για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, την προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης και τη βελτίωση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής απόδοσης.
- Η τράπεζα έχει επίσης λάβει μέτρα για την εφαρμογή πολιτικών διαχείρισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών κινδύνων.

- Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη τομείς για βελτίωση των πρακτικών ESG της Εθνικής, όπως η επέκταση των δραστηριοτήτων βιώσιμης δανειοδότησης και η αύξηση της συμμετοχής της στις εκδόσεις πράσινων ομολόγων.
- Η τράπεζα θα μπορούσε επίσης να αναπτύξει περαιτέρω τις πολιτικές της για τη διαχείριση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της λεπτομερέστερης αναφοράς για τις επιδόσεις της ESG.

Συμπερασματικά:

- Η σημασία των πρακτικών ESG για τις τράπεζες στην Ελλάδα γίνονται όλο και πιο ζωτικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητά τους. Η εφαρμογή τους απέχει πολύ από αντίστοιχες του εξωτερικού αλλά η πρόοδος τα τελευταία χρόνια είναι ραγδαία. Επομένως τα επόμενα χρόνια προβλέπεται να φτάσουν την αποδοτικότητα των παγκόσμιων προτύπων.
- Καθώς οι τράπεζες αντιμετωπίζουν αυξανόμενη πίεση από τα ενδιαφερόμενα μέρη να ενσωματώσουν τις πρακτικές ESG στις δραστηριότητές τους, είναι σημαντικό για αυτές να αναπτύξουν ολοκληρωμένες στρατηγικές βιωσιμότητας που να αντιμετωπίζουν περιβαλλοντικά, κοινωνικά και θέματα διακυβέρνησης.
- Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έχει κάνει σημαντικά βήματα προς αυτόν τον στόχο και είναι ενθαρρυντικό να βλέπουμε τη δέσμευση της τράπεζας για βιωσιμότητα.
- Ωστόσο, υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης και η τράπεζα θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει τις πρακτικές ESG για τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας και τον μετριασμό των κινδύνων.

Βιβλιογραφία

Όμιλος Χρηματιστηρίου Αθηνών, Δημιουργία Δείκτη ESG από το Χ.Α., Αθήνα (2021-2023) [Athex ESG Index - athexgroup.gr](https://athexgroup.gr)

Newmoney.gr, Lamda Development: Υπερκάλυψη κατά 3,1 φορές για το «πράσινο» ομόλογο, στο 4,7% το επιτόκιο (2022) [Lamda Development: Υπερκάλυψη κατά 3.1 φορές για το «πράσινο» ομόλογο, στο 4,7% το επιτόκιο](#)

Ναυτεμπορική, Τα σχέδια για το πρώτο πράσινο ομόλογο του Ελληνικού Δημοσίου (2023) [Τα σχέδια για το πρώτο πράσινο ομόλογο του ελληνικού δημοσίου](#)

Ελληνική Ένωση Τραπεζών, ESG/Sustainable Finance - [ESG / SUSTAINABLE FINANCE \(hba.gr\)](#)

Alpha Services and Holdings, ESG και βιωσιμότητα - [ESG και Βιωσιμότητα](#)

Alpha Services and Holdings, Αξιολογήσεις και Επιδόσεις ESG - [Αξιολογήσεις και Επιδόσεις ESG](#)

Eurobank, η ESG στρατηγική μας - [Η ESG στρατηγική μας](#)

Eurobank, Αξιολογήσεις και επιδόσεις ESG - [Αξιολογήσεις και επιδόσεις ESG](#)

Εθνική Τράπεζα, Δράσεις ESG - [Το όραμά μας για ένα βιώσιμο μέλλον](#)

Εθνική Τράπεζα, Δράσεις ESG - [Συμμετοχές σε φορείς - Δείκτες αξιολόγησης](#)

Εθνική Τράπεζα, Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης 2021 - [ESG Report 2021](#)

Τράπεζα Πειραιώς, Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης & Δραστηριοτήτων 2022 - [Report 2022 \(pdf\)](#)

Τράπεζα Πειραιώς, ESG - [Environment, Society, Governance \(ESG\)](#)

Capital, (2023) [Alpha Services and Holdings: Στην υψηλότερη κατάταξη της λίστας με τις 100 ελληνικές εταιρείες σε θέματα διαφάνειας ESG](#)

Forbes/Capital, (2023) [Η πρώτη ελληνική λίστα ESG των 100 τοπ εταιρειών](#)

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, (2020), Ετήσια Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης, Αθήνα

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, (2020), A digital reboot for the Greek Economy, Sectoral Report

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2017), «Τροποποίηση της οδηγίας 2007/36/EK όσον αφορά την ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης ενεργού συμμετοχής των μετόχων», <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017L0828&from=EN>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2020), “Capital markets union 2020 action plan: A capital markets union for people and businesses”, https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/capital-markets-union/capital-markets-union-2020-action-plan_en

Λαζαρίδης Θ. & Δρυμπέτας Ε., (2011), Εταιρική διακυβέρνηση, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη

Ξανθάκης Μ., (2003), «Εταιρική Διακυβέρνηση : Έννοια και Μέθοδοι Αξιολόγησης», Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Παλαιολόγος Α., (2013), «Η Εταιρική Διακυβέρνηση και η εταιρική κοινωνική ευθύνη στις εισηγμένες εταιρείες του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών»

Φλώρου Α., (2006), Εταιρική Διακυβέρνηση και Προστασία Επενδυτών, Πανεπιστήμιο Μακεδονία, Θεσσαλονίκη

Alliance For Corporate Transparency, (2021), “The business case is won - how the benefits of mandatory sustainability reporting by business, really do outweigh the costs – Part One”, <https://www.allianceforcorporatetransparency.org/news/the-business-case-is-won-how-the-benefits-of-mandatory-sustainability-reporting-by-business-really-do-outweigh-the-costs-part-one.html>

Deloitte, (2016), Women in the boardroom – A Global Perspectives, [us-women-in-the-boardroom-a-global-perspective-fifth-edition.pdf \(deloitte.com\)](#)

Devalle, A., Fiandrino, S., & Cantino, V., (2017). The Linkage between ESG Performance and Credit Ratings: A Firm-Level Perspective Analysis. *International Journal of Business and Management*, 12(9), pp. 53-65.

Ernst & Young (EY), (2017), "Is your nonfinancial performance revealing the true value of your business to investors?", https://www.ey.com/en_gl/assurance/is-your-nonfinancial-performance-revealing-the-true-value-of-your-business

Etter M, Fieseler Chr, Whelan G, (2019), Sharing Economy, Sharing Responsibility Corporate Social Responsibility in the Digital Age, *Journal of Business Ethics*, Editorial Essay

Florian Berg, Kornelia Fabisik, Zacharias Sautner, (2021), "Is History Repeating Itself? The (Un)predictable Past of ESG Ratings", *CSGI* (<https://ecgi.global/content/working-papers>)

Friede, G., Busch , T., & Bassen, A., (2015), ESG and financial performance: aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5(4), pp. 210-233.

Golden, J., Kohlbeck, M. and Rezaee, Z., (2020) "Is Cost Stickiness Associated with Sustainability Factors?", Burney, L.L. (Ed.) *Advances in Management Accounting* (*Advances in Management Accounting*, Vol. 32), Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 35-73. <https://doi.org/10.1108/S1474-787120200000032002>

Grewal. Jody, Edward J., Riedl, and G., Serafeim., (2019), Market Reaction to Mandatory Nonfinancial Disclosure. *Management Science* 65

Hill, J., (2020), *Environmental, Social, and Governance (ESG) Investing*. Elsevier

Kelsey Miller, (2020), "The triple bottom line: What it is and why it is important", [Harvard Business School Online], <https://online.hbs.edu/blog/post/what-is-the-triple-bottom-line>

McKinsey & Company, (2020), *Diversity Wins: How inclusion matters.*, <https://www.mckinsey.com/featured-insights/diversity-and-inclusion/diversity-wins-how-inclusion-matters>

Weber, O., Scholz, R., & Michalik, G., (2010), Incorporating Sustainability Criteria into Credit Risk Management. *Business Strategy and the Environment*, 19, pp. 39–50